

การศึกษาการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและ
ด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหา
จังหวัดชายแดนภาคใต้

โดย

นายประพันธ์ มุสิกพันธ์
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๖
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗

หนังสือรับรอง

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ได้อนุมัติให้โครงการวิจัย เรื่อง “การศึกษาการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้” ลักษณะวิทยุทธศาสตร์ ของ นายประพันธ์ มุสิกพันธ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๖ ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗

พลโท

(พลโท อรรถพร ศิริศักดิ์)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

บทคัดย่อ

เรื่อง การศึกษาการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา
ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

ผู้วิจัย นายประพันธ์ มุสิกพันธ์ หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๖

สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและภาครัฐเป็นอย่างมาก โดยสาเหตุปัญหาที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อนและเชื่อมโยงหลายมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา วัฒนธรรม และความมั่นคง ดังนั้น การแก้ไขปัญหาจึงจะต้องดำเนินการควบคู่กัน ไปทั้งด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านการพัฒนา ที่เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนเพื่อสังคมสุขสงบอย่างยั่งยืน การศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ปัญหา อุปสรรคในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ภายใต้ต้น โยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ และเพื่อเสนอแนะแนวทางการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูล ทฤษฎี และข้อมูลปฐมภูมิ ที่รวบรวมจากเอกสารนโยบายรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงาน โครงการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงเวลาดังกล่าว

ผลการวิจัย พบว่า (๑) ขาดกลไกที่มีอำนาจหน้าที่บูรณาการยุทธศาสตร์และแผนงาน/โครงการด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนา (๒) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนา ไม่มีวิธีการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกัน (๓) ขาดการใช้ข้อมูลร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนา จึงมีข้อเสนอแนะคือ (๑) จัดตั้งกลไกการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนา ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๒) กำหนดกระบวนการและขั้นตอนการบูรณาการยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๓) กำหนดพื้นที่เพื่อแบ่งภารกิจการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนา

คำนำ

สถานการณ์ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นปี ๒๕๔๓ ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่ยังคงความต่อเนื่องต่อไปอีกซึ่งได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาของพื้นที่ใน ทุกๆด้าน ทุกรัฐบาลที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นอย่าง ยิ่ง โดยได้กำหนดไว้เป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการแก้ไข เพื่อนำความสงบและสันติสุขมาสู่ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ได้โดยเร็วที่สุด

ในฐานะที่ผู้วิจัยเคยมีส่วนเกี่ยวข้องข้องในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการกลั่นกรองแผนงานโครงการ ตลอดจนการติดตามประเมินผลการ ดำเนินการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๕๗ ซึ่งได้รับทราบ ปัญหาอุปสรรคสำคัญ ของการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการแก้ไข ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มาเป็นลำดับ จึงมีความสนใจในการศึกษา ประเด็นปัญหาดังกล่าว เพื่อ เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดการบูรณาการได้อย่างแท้จริง

การจัดทำรายงาน การศึกษาการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาในการ แก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือของคณะอาจารย์ที่ ปรึกษาของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ผู้บริหารของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กองอำนวยการ รักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ที่ได้ ให้ข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ทำให้รายงานฉบับนี้มีความสมบูรณ์ผู้ดำเนินการวิจัยจึง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นายประพันธ์ มุสิกพันธ์)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๖

นักวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๕
คำจำกัดความ	๕
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายังหวัดชายแดนภาคใต้	๖
แนวคิด ทฤษฎี	๘
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
กรอบแนวคิดในการศึกษา	๑๕
บทที่ ๓ การแก้ไขปัญหายังหวัดและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงที่ผ่านมา	๑๖
สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้	๑๖
กฎหมายและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหายังหวัดชายแดนภาคใต้	๑๕
นโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายังหวัดและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้	๓๐
การกำหนดเป้าหมายการแก้ไขปัญหายังหวัดชายแดนภาคใต้	๕๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔ ปัญหาการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการ แก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	๕๗
กลไกและกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดน ภาคใต้	๕๗
ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา	๖๔
การกำหนดเป้าหมายการแก้ไขปัญหา	๖๕
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	๖๗
สรุป	๖๗
ข้อเสนอแนะ	๖๘
บรรณานุกรม	๗๒
ประวัติย่อผู้วิจัย	๗๕

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓-๑ แสดงข้อมูลสถิติเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ ๔ ม.ค. ๒๕๔๗ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๖	๑๗
๓-๒ แสดงข้อมูลจำนวนผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บในพื้นที่ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ ๔ ม.ค. ๒๕๔๗ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๖	๑๘
๓-๓ แสดงจำนวนเด็กกำพร้าและสตรีหม้ายจากสถานการณ์ความไม่สงบ ตั้งแต่ ๔ ม.ค. ๒๕๔๗ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๖	๑๘
๓-๔ แสดงการกำหนดพื้นที่เป้าหมายด้านความมั่นคง	๕๖
๕-๑ แสดงการกำหนดพื้นที่เป้าหมายด้านความมั่นคง	๖๔

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒ - ๑ แสดงองค์ประกอบสำคัญของแนวคิดการบริหารจัดการ POSDCORB	๓
๒ - ๒ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติในแนวคิดของแฮมเบิลตัน	๑๒
๕-๑ การบูรณาการภารกิจด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา	๓๐

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษทางสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างจากพื้นที่ส่วนอื่นของประเทศ เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๙๕ นับถือศาสนาอิสลามและนิยมใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ ๒๔ เป็นผู้นับถือศาสนาพุทธอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายทั้งในเขตเมืองและพื้นที่ชนบท จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงมีลักษณะทางสังคมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะและมีประวัติศาสตร์ของตนเอง

สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ เป็นต้นมา ส่งผลให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินอันมิสามารถประเมินค่าได้ ทั้งยังก่อให้เกิดความหวาดระแวงระหว่างประชาชนต่อรัฐ รวมทั้งความหวาดระแวงระหว่างประชาชนต่อประชาชน เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องได้ส่งผลกระทบต่อการค้าดำรงชีวิตของประชาชนทั่วไป และมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อระบบเศรษฐกิจของพื้นที่ โดยเฉพาะใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ทำให้เกิดภาวะการผลิตหดตัวเนื่องจากประชาชนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ ผู้ประกอบการต้องเลิกหรือหยุดดำเนินกิจการเพราะขาดความมั่นใจในความปลอดภัย เกิดปัญหาการว่างงานสูง ซึ่งซ้ำเติมปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่ และทำให้ประชาชนลดความเชื่อมั่นในอำนาจรัฐ ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงเป็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อนและเชื่อมโยงหลายมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา วัฒนธรรม และความมั่นคง การแก้ไขปัญหาจึงจะต้องดำเนินการควบคู่กันไปอย่างประสานสอดคล้อง เกื้อหนุน และเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับการยุติเหตุการณ์ความรุนแรงเพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และด้านการพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนเพื่อเสริมสร้างความสุขสงบอย่างยั่งยืนในระยะยาว

การแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงที่ผ่านมา มีการดำเนินการจัดตั้งกลไกรับผิดชอบ และมีอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน ดังนี้

(๑) ช่วงปี ๒๕๔๗-๒๕๔๘ ภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รัฐบาลได้มีการจัดตั้งกลไก กองอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสจ.ชต.) ขึ้นรับผิดชอบการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยมอบหน้าที่ให้กับฝ่ายทหารเป็นผู้รับผิดชอบหลักและมีอำนาจในการบริหารจัดการทั้งงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนา

(๒) ช่วงปลายปี ๒๕๔๘-๒๕๔๙ ได้มีการปรับกลไกรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีการแต่งตั้ง คณะกรรมการนโยบายเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กส.ชต.) โดยมีรองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน และมีสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ เป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งได้มีการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์เสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นกรอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติภารกิจในด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

(๓) ช่วงปลายปี ๒๕๔๙-๒๕๕๑ รัฐบาลได้ปรับปรุงกลไกการดำเนินงานแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้จัดตั้ง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งระบบ โดยในระดับพื้นที่ได้มีการจัดโครงสร้างให้มี

กอ.รมน.ภาค ๔ เป็นหน่วยรับผิดชอบ และภายใต้ กอ.รมน.ภาค ๔ มี กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ ทหาร (พตท.) เป็นองค์กรรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นองค์กรรับผิดชอบด้านการพัฒนา และได้มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษเศรษฐกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กพต.) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และ ศอ.บต.เป็นฝ่ายเลขานุการ ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายเร่งรัดการพัฒนาและติดตามผลการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูลและ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา คือ จะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย

(๔) ช่วงปี ๒๕๕๒-๒๕๕๔ รัฐบาลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรัฐมนตรีพัฒนาพื้นที่พิเศษ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (รชต.) ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน โดยมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและมาตรการ พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและการจัดตั้งงบประมาณเพื่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา โดยในระดับการปฏิบัติในพื้นที่ ได้มอบให้กอ.รมน.ภาค ๔ เป็นองค์กรรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอ.บต.) เป็นองค์กรรับผิดชอบด้านการพัฒนา และต่อมาในปี ๒๕๕๒ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยภายใต้พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้แต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กพต.) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่หลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน/โครงการ และการตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และกำหนดให้มีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) มีอำนาจหน้าที่หลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ เสนอแนะ และบูรณาการแผนงาน/โครงการด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำให้การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงอยู่ภายใต้กฎหมายเฉพาะสองฉบับ คือ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีการกำหนดกลไกดำเนินการที่มีอำนาจหน้าที่หลักด้านการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีการกำหนดกลไกดำเนินการที่มีอำนาจหน้าที่หลักด้านการพัฒนา

(๕) ช่วงปี ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ รัฐบาลได้จัดตั้งกลไกคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กปต.) ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อเชื่อมโยงและบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาให้มีทิศทางที่สอดคล้องและเกื้อหนุนกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าทุกรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมาจะมีความพยายามวางกลไกการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดการบูรณาการของงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาโดยตลอด แต่ในสภาพความเป็นจริงก็ยังไม่เกิดการบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาแนวทางการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลไกและกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา ในประเด็นของการประสานเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

๒. เพื่อเสนอแนะแนวทางการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

๑. เน้นการวิจัยเฉพาะกลไกและกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา
๒. ในส่วนของการเสนอแนวทางการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาจะเป็นเพียงการเสนอแนวคิดและหลักการกว้างๆ โดยไม่พิจารณาลึกในรายละเอียดของการกำหนดแผนงาน โครงการ

วิธีดำเนินการวิจัย

๑. วิธีการวิจัย
 - ๑) การวิจัย : เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) จากข้อมูลทุติยภูมิและข้อมูลปฐมภูมิ
 - ๒) แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
 - (๑) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ประกอบด้วยข้อมูลเอกสารนโยบายรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงาน โครงการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ จากสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ (กอ.รมน. ภาค๔) และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)
 - (๒) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจาก สมช. กอ.รมน. กอ.รมน.ภาค ๔ ศอ.บต.
๒. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
 - วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงที่ผ่านมา

๒. เป็นแนวทางในการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างเป็นรูปธรรม สนับสนุนการดำเนินการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเป็นเอกภาพ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

คำจำกัดความ

จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการศึกษาการบูรณาการงานด้านการพัฒนาและงานด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารการดำเนินงาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีรายละเอียดดังนี้

แนวคิด ทฤษฎี

๑. แนวคิดกระบวนการบริหารจัดการ POSDCORB

กูลิก และ เออร์วิคค์ ได้รวบรวมแนวคิดทางด้านการบริหารต่าง ๆ เอาไว้ในหนังสือชื่อ “Paper on the Science of Administration” โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหาร ซึ่งเป็นที่ยอมรับและนำมาใช้กันทั่วไปชื่อว่า “POSDCORB” ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๗ ประการ คือ

(๑) Planning การวางแผน

เป็นการวางแผนกิจกรรมซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) Organizing การจัดองค์การ

เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization)

(๓) Staffing การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน

เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัด แบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

(๔) Directing การอำนวยการ

เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจใจ (Decision making) เป็นต้น

(๕) Coordinating การประสานงาน

เป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น

(๖) Reporting การรายงาน

เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่ความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์กรอยู่ด้วย

(๗) Budgeting การงบประมาณ

เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงิน และการคลัง

แผนภาพที่ ๒ - ๑ แสดงองค์ประกอบสำคัญของแนวคิดการบริหารจัดการ POSDCORB

ข้อดีข้อเสียของ POSDCORB

(๑) ข้อดี

- องค์กรมีไ้โอกาสประสบผลสำเร็จบรรลุเป้าหมาย มีสายบังคับบัญชาเดียว

- สมาชิกองค์กรมีความเข้าใจวัตถุประสงค์องค์กร และ แบ่งสายงานชัดเจน
ไม่สับสน
- ในหน่วยงานเดียวกัน มีความเข้มแข็ง เพราะเลือกสายอาชีพเดียวกันมา
ร่วมกันทำงาน
- ใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ถูกที่ถูกต้องงาน
- การประสานงานระหว่างหน่วยงานมีความสะดวก
- จัดเตรียมงบประมาณสนับสนุนแต่ละส่วน ได้อย่างเหมาะสม

(๒) ข้อเสีย

- เมื่อมีสายงานบังคับบัญชาที่ชัดเจน บางหน่วยงานอาจเลี่ยงปฏิบัติงาน
จนกว่าผู้บริการจะสั่งการลงมาโดยตรง
- อุปกรณ์หรือเครื่องมือบางชนิดที่อยู่นอกเหนือหน่วยงานตนเอง อาจต้องรอ
จนกว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบมาเป็นเมื่อการดำเนินงานให้
- ทุกคนล้วนอยากอยู่ในหน่วยงานบริหารหลัก ทำงานใกล้ชิดผู้บริหาร อาจ
เกิดความขัดแย้ง

๒. แนวคิดการบริหารจัดการแบบบูรณาการ

การบริหารแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา เป็นแนวคิดที่มุ่งหวังที่จะนำระบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) มาใช้ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบงาน แนวคิดการจัดการเชิงบูรณาการในความหมายเกี่ยวกับการบูรณาการ โครงการ คือ มีเจ้าภาพหลักในการดำเนินงาน มีการวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน การบูรณาการเชิงหน้าที่ คือ มีการใช้ทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากรร่วมกัน และการบูรณาการเชิงปฏิบัติการ คือ มีเป้าหมายการปฏิบัติงานร่วมกัน และปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

(๑) สร้างกระบวนการทำงานสำหรับการระดมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) เพื่อนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติในระดับจังหวัดในลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อเท็จจริงของพื้นที่ ตลอดจนมีการสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และติดตามผล

(๒) มีกระบวนการแปลงยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) ที่เป็นรูปธรรมที่สามารถบูรณาการงาน/งบประมาณ ทั้งนี้เป็นส่วนของภาครัฐ และส่วนที่เกิดจากความคิดริเริ่มของจังหวัดเข้ารวมกันอย่างเป็นระบบ

(๓) สร้างระบบบริหารจัดการเพื่อนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) โดยนำหลักบริหารสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ อาทิ การทำงานเป็นทีม (Teamwork) การทำงานในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ (Networking) และแบบหุ้นส่วนการทำงาน

(๔) สร้างระบบติดตามประเมินผลการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (Strategic Monitoring and Evaluation) ทั้งในรูปแบบของการรายงานผลของหน่วยปฏิบัติ และการติดตามผลในพื้นที่เพื่อรับทราบความก้าวหน้า ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

ชาญนำ ภาววิมล (๒๕๔๖) ได้กล่าวถึงรากแก้วของแนวคิดในการบริหาร หรือการพัฒนาแบบบูรณาการว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ คือ

(๑) การแก้ไขปัญหาให้สำเร็จเสร็จสิ้นในพื้นที่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ (Area - Function - Participation : A.F.P.)

(๒) การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM)

(๓) การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management)

(๔) การจัดทำงบประมาณแบบมุ่งผลสำเร็จ (Performance Based Budgeting : PBB)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. แฮมเบิลตัน (Hambleton, ๑๙๘๓ อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย, ๒๕๕๑, หน้า ๒-๔๗ - ๔๘) ศึกษาการพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนนโยบายและการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ และได้นำเสนอแนวคิดเรื่องระบบการวางแผนนโยบาย (Policy Planning System) ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ แฮมเบิลตัน เสนอรูปแบบการวิเคราะห์แนวคิดเรื่องระบบการวางแผนนโยบาย โดยใช้ ๓ ทฤษฎี ได้แก่

- (๑) ทฤษฎีการวางแผนปฏิบัติการอย่างเป็นขั้นตอน (procedural planning theory)
- (๒) ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร (Inter-organizational theory)
- (๓) ทฤษฎีวิฤตการณ์ทางการเงิน (Theory of fiscal crisis)

ในการศึกษาของแฮมเบิลตัน ได้มีการนำปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเปลี่ยนแผนฯ และการนำนโยบายไปปฏิบัติมาพิจารณา ๕ ปัจจัย ได้แก่ (๑) ปัจจัยด้านการสื่อความหมายของนโยบาย (๒) ปัจจัยด้านความหลากหลายของหน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติ (๓) ปัจจัยด้านมุมมองและอุดมคติของผู้ปฏิบัติ (๔) ปัจจัยด้านทรัพยากร และ (๕) ปัจจัยด้านการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนนโยบาย

แฮมเบิลตันได้พิจารณาถึงเทคนิคสำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือระบบของการวางแผนนโยบาย (Policy Planning system) ซึ่งเป็นเทคนิคที่ใช้อย่างแพร่หลายในหลายประเทศ ในการนำแนวคิดดังกล่าวไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีหลักการสำคัญ คือ

- (๑) การวิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการของนโยบายที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น และสำรวจหาความสัมพันธ์ระหว่างกัน
- (๒) ความเข้าใจในข้อเท็จจริงว่า งานของภาครัฐ จะต้องเกี่ยวข้องกับการประสานงานระหว่างแผนก หรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องสร้างให้เกิดความร่วมมือทั้งในและภายนอกองค์กร
- (๓) การเน้นไปที่ตัวนโยบาย โดยเฉพาะบทบาทของนโยบายจากส่วนกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลทางการเมืองต่อการพัฒนาการบริการสาธารณะในอนาคต

(๔) ความต้องการในการแปลงสภาพบทบาทของงบประมาณ จากที่เคยเป็นเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อควบคุมด้านการเงิน มาเป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจในที่มุ่งไปสู่การบรรลุในวัตถุประสงค์ของโครงการ

(๕) ความเหมาะสมของนวัตกรรม และการทดลอง เพื่อเสนอแนวทางใหม่ ในการตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของประชาชน

(๖) ความเห็นพ้องต่อระบบการตรวจสอบประสิทธิภาพของนโยบาย โครงการ และการนำไปปฏิบัติ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต และนำกลับมาแก้ไขในขั้นตอนการกำหนดนโยบายใหม่อีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม แสมเบิลตัน ได้ตั้งข้อสังเกตถึงระบบการวางแผนนโยบายว่าควรจะต้องระมัดระวังในเรื่องของการที่นโยบายแต่ละประเภทหรือแต่ละสาขา รวมถึงระบบการวางแผนในแต่ละหน่วยงานมีความแตกต่างกัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างดังกล่าว แสมเบิลตัน ได้ศึกษานโยบายหลายด้าน เช่น นโยบายด้านสุขภาพ นโยบายด้านบริการสังคม นโยบายด้านการใช้ที่ดิน และนโยบายด้านการลงทุนในที่อยู่อาศัย เป็นต้น

แสมเบิลตัน ได้ใช้ระบบการวางแผนนโยบายมาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยอาศัยมุมมองของทฤษฎี ๓ ประการที่ได้เสนอไปข้างต้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ของการใช้ระบบการวางแผนนโยบาย ดังนี้

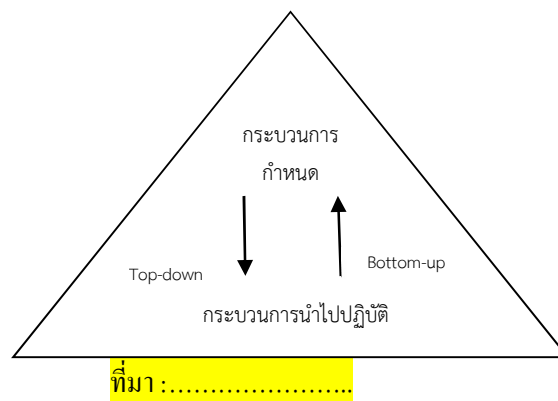
(๑) ทฤษฎีการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน เป็นทฤษฎีที่มีพื้นฐานมาจากแนวคิดของระบบโดยทั่วไป เน้นการใช้ระบบการวางแผนนโยบาย เพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหอย่างสมเหตุสมผล มีขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง คือ การหาจุดมุ่งหมายของนโยบาย การวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การแสวงหาทางเลือกของนโยบายโดยใช้วิธีตรรกะ การประเมินทางเลือกอย่างเป็นระบบ และการวัดสมรรถนะของนโยบาย ทฤษฎีการวางแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอนช่วยให้องค์กรสามารถนำประสบการณ์ในการนำนโยบายไปปฏิบัติมาปรับปรุงเมื่อมีการกำหนดนโยบายใหม่อีกครั้ง

(๒) ทฤษฎี ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร เน้นการใช้ระบบการวางแผนนโยบาย เพื่อสร้างพึ่งพากันและกัน และการเปลี่ยนทรัพยากรภายในองค์กรและระหว่างองค์กร ทรัพยากรดังกล่าวหมายรวมถึงกฎระเบียบในการปฏิบัติงาน ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรทางการเมือง และข้อมูลข่าวสาร เพื่อช่วยลดความขัดแย้งขึ้นในหน่วยงาน โดยอาศัยการเจรจาต่อรองในเรื่องของการใช้ทรัพยากรและผลประโยชน์ภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน

(๓) ทฤษฎีวิฤกตการณ์ทางการเงิน เน้นไปที่การใช้ระบบการวางแผนนโยบาย เพื่อเสนอให้มีการควบคุมทรัพยากรทางการเงินแบบรวมอำนาจมากกว่าการให้อิสระแก่หน่วยงานท้องถิ่น เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดวิฤกตการณ์ทางการเงินขึ้น

ผลจากการศึกษา แสมเบิลตัน อธิบายความสัมพันธ์ของการวางแผนนโยบาย และการนำนโยบาย ไปปฏิบัติโดยมองกระบวนการทั้งสองออกเป็นแบบ Top-Down และ Bottom-up คือ นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน โดยการวางแผนนโยบายนั้นเป็นเสมือนกระบวนการที่อยู่ในระดับบนหรือฝ่ายบริหาร และการปฏิบัติเป็นเรื่องของระดับล่างหรือผู้ปฏิบัติต้องทำให้สำเร็จ โดยกระบวนการระดับบนและกระบวนการระดับล่างเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องกัน โดยมีกระบวนการปฏิสัมพันธ์และการต่อรองระหว่างกันตลอดเวลา

แผนภาพที่ ๒ – ๒ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนนโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ ในแนวคิดของแสมเบิลตัน

๒. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะรัฐศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี (๒๕๕๒) ศึกษาเรื่อง โครงการติดตามประเมินผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี ๒๕๔๕ – ๒๕๕๑ สรุปได้ว่าการพัฒนาตามแผนงาน โครงการทำให้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราเพิ่มที่ต่ำ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าได้รับผลกระทบอย่างชัดเจนจากสถานการณ์ความไม่สงบ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดเชิงมหภาคอื่น ๆ ข้อมูลยังสะท้อนว่าอาจจะมีปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขหลายอย่างทั้งในแง่ความยากจน และการกระจายรายได้ ผลสำเร็จของยุทธศาสตร์การพัฒนาอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และถือว่าอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาความไม่สงบ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาความไม่สงบแบบใหม่ต้องอาศัยยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี และโครงการในแบบบูรณาการทั้ง

ทางด้านความมั่นคง การเมือง เศรษฐกิจ โดยเป้าหมายสูงสุด คือความสุขของคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. กมล กมลตระกูล (๒๕๕๐) ศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างสันติภาพใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ในมุมมองของผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง ผลการศึกษาสรุปว่า ความรุนแรงเป็นผลมิใช่เหตุ แต่จากการวิเคราะห์สาเหตุความรุนแรง คือ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาความยากจน การขาดแคลนสาธารณูปโภค การขาดแคลนด้านสาธารณสุข การไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษา จึงทำให้เด็กงาน มีชีวิตความเป็นอยู่แร้นแค้น โดยเฉพาะเยาวชนขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ เช่นการทำประมงชายฝั่ง จึงกลายเป็นความไม่พอใจรัฐบาล และสะท้อนออกมาในรูปแบบของ ความร่วมมือกับกลุ่มก่อความไม่สงบ ข้อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน คือการดำเนินการแก้ไขสาเหตุปัญหาในทุกมิติโดยสนับสนุนงบประมาณลงไปเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาความยากจน ปัญหาเยาวชนไม่มีงานทำ เยาวชนไม่ได้รับการศึกษา และขาดแคลนสาธารณูปโภค การพัฒนาให้มีบริการสาธารณสุขพื้นฐานอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลตัวเมือง และแนวทางแก้ไขควรกำหนดจากข้างล่างสู่ข้างบน หรือจากข้างล่างสู่ศูนย์กลาง

๔. ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (๒๕๕๐) ได้ดำเนินการศึกษาประเมินผลโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนระดับตำบลจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งคือ เพื่อแก้ไขความไม่เป็นเอกภาพในการทำงานของหน่วยราชการในการแก้ปัญหาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผลการศึกษาสรุปว่า ๑) ด้านสถานะแวดล้อม ความจำเป็นและความเหมาะสมของการจัดทำโครงการ มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินโครงการด้วยการสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ของชุมชนที่จะพัฒนาไปสู่ชุมชนเข้มแข็งและเป็นการเชื่อมต่อระหว่างภาครัฐกับประชาชนให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของชุมชนระยะยาว ๒) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (บุคลากร คุณลักษณะของทีมงาน และงบประมาณ) มีความเชื่อมั่นและเจตคติที่ดีต่อโครงการ มีความเข้าใจต่อปัญหาของชุมชน และชุมชนให้การยอมรับ สำหรับงบประมาณมีความเหมาะสมเพียงพอแต่ปัญหาการใช้งบประมาณที่ไม่ชัดเจนในช่วงต้นโครงการ ๓) ด้านกระบวนการดำเนินงาน ภาพรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติงาน การจัดการ การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ และการรายงานติดตามผล ๔) ด้านผลผลิตบรรลุวัตถุประสงค์ในการสร้างทีมงานเจ้าหน้าที่ร่วมปฏิบัติงานกับประชาชนในพื้นที่และประชาชนในชุมชน/หมู่บ้านที่ดำเนินโครงการมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และ ๕) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อโครงการน้อย และข้อจำกัดด้านเวลาในการเข้าร่วมโครงการ ทีมงานพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับตำบลและหมู่บ้านมี

ภารกิจของหน่วยงานต้นสังกัดมากทำให้ขาดเอกภาพและประสิทธิภาพในการทำงาน โดยมีข้อเสนอแนะในเรื่องการเตรียมความพร้อมโครงการ ต้องคัดเลือกทีมงานที่มีความพร้อมในการดำเนินงาน และเรื่องกระบวนการและเทคนิคการดำเนินงาน ควรใช้แผนชุมชน/ หมู่บ้านเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาชุมชน ควรบูรณาการงบประมาณในหน่วยเดียวกันเพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนในการจัดทำโครงการ และเรื่องการบริหารความเสี่ยงของโครงการ ควรเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่รวมทั้งพิจารณาบำรุงขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม

๕. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๒๕๕๖) ดำเนินโครงการศึกษาเพื่อวางแผน พัฒนา และแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้ว่าจ้างมหาวิทยาลัยบูรพา (ศูนย์วิจัยนโยบายและการบริหาร วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ) เป็นที่ปรึกษาศึกษาติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาพื้นที่พิเศษ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๕) ซึ่งได้จัดทำขึ้นในสมัยรัฐบาลที่มี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีวัตถุประสงค์ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการผลักดันให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลจากการดำเนินโครงการศึกษาติดตามและประเมินผล ดังกล่าว พบว่า โครงการที่ดำเนินการในพื้นที่ที่มีความซ้ำซ้อนกันหลายกระทรวง กรม และหน่วยงาน ขาดหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลักในการบูรณาการแผนงาน/โครงการเข้าด้วยกันทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ และการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆเป็นไปอย่างลำบาก เนื่องจากแต่ละหน่วยงานยึดติดกับภารกิจ อำนาจหน้าที่ กฎ ระเบียบของหน่วยงานของตนเองมากกว่าที่จะให้บรรลุเป้าหมายของการแก้ไขปัญหาได้โดยสมบูรณ์ รายงานการศึกษาฯ จึงได้มีข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

(๑) หน่วยงานรับผิดชอบควรจัดทำยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยเฉพาะ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ทุกส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งมิติด้านการพัฒนา และมิติด้านความมั่นคง โดยมุ่งเน้นการกำหนดแผนงาน/โครงการที่สามารถตอบเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ รวมทั้งการบูรณาการส่วนราชการต่างๆ ในการปฏิบัติงาน และกลไกในการบริหารจัดการแผน ทั้งระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติการทั้งส่วนกลางและส่วนพื้นที่ และควรเป็นแผนระยะยาวในการแก้ไขปัญหา โดยจัดทำให้เป็นแผนหลักลักษณะคล้ายกับแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และควรนำยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของสภาความมั่นคงของชาติ (สมช.) และยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านความมั่นคงที่ กอ.รมน. จัดทำขึ้น และคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มาเป็นกรอบในการจัดทำยุทธศาสตร์ และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) รัฐบาลควรรหาแนวทางการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยคำนึงถึงการมีประสิทธิภาพและมีเอกภาพในการบริหารจัดการการพัฒนาและการบูรณาการพัฒนา โดยเฉพาะมิติด้านการพัฒนาและมิติด้านความมั่นคง ซึ่งปัจจุบันมี ศอ.บต. และ กอ.รมน.ภาค ๔ ต่างเป็นเจ้าภาพหลักในแต่ละด้านดังกล่าวอยู่แล้ว ซึ่งควรจะต้องมีการบูรณาการการทำงานกันอย่างเป็นรูปธรรม มีเอกภาพในการปฏิบัติงาน

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงภายใต้ พรบ.รักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาภายใต้ พรบ.การบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๓ ในประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. กลไกดำเนินการ
๒. กระบวนการและขั้นตอนการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการ
๓. เครื่องมือในการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนงานโครงการ

บทที่ ๓

การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในช่วงที่ผ่านมา

สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เกิดความรุนแรงขึ้นตั้งแต่ต้นปี ๒๕๔๗ และยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องมาจนกระทั่งปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นอย่างมาก เหตุการณ์ความรุนแรงทั้งการลอบวางเพลิง ทำร้ายและลอบยิง วางระเบิด ได้ก่อให้เกิดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและสถานที่ราชการ สิ่งสาธารณประโยชน์ รวมทั้งสถานประกอบธุรกิจการค้าและการบริการที่สำคัญของจังหวัดชายแดนภาคใต้ อย่างต่อเนื่อง โดยในช่วง ปี ๒๕๔๗ – ๒๕๕๖ มีจำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบเกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสงขลา (๔ อำเภอ คือ จะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย) รวม ๑๓,๒๓๗ ครั้ง โดยเฉลี่ยมีเหตุการณ์เกิดขึ้นปีละ ๑,๓๖๔ ครั้ง โดยจังหวัดนราธิวาสมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมากที่สุด ๔,๖๖๗ ครั้ง รองลงมาคือ ปัตตานี ๔,๓๗๔ ครั้ง และยะลา ๓,๕๙๖ ครั้ง ในขณะที่จังหวัดสงขลามีเหตุการณ์เกิดขึ้น ๕๐๕ ครั้ง มีจำนวนผู้เสียชีวิตรวม ๕,๒๓๑ ราย และผู้บาดเจ็บรวม ๕,๖๕๓ ราย

อย่างไรก็ตาม การเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นบ้างในบางช่วง เช่น จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในปี ๒๕๕๑ ซึ่งมี ๑,๐๕๐ ครั้ง ลดลงถึงครึ่งหนึ่งของปี ๒๕๕๐ ที่มีจำนวน ๒,๒๕๕ ครั้ง และลดลงอย่างมากเหลือเพียง ๖๘๓ ครั้งในปี ๒๕๕๓ แต่สถานการณ์ในปี ๒๕๕๔ และ ปี ๒๕๕๕ กลับมีจำนวนเหตุการณ์เพิ่มขึ้นใกล้เคียงกับปี ๒๕๕๑ โดยมีเหตุการณ์วางระเบิดในพื้นที่ที่เป็นศูนย์กลางเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ เช่น ห้างสรรพสินค้า โรงแรม ย่านธุรกิจการค้า จำนวนหลายครั้งและเกิดเสียหายที่มีมูลค่าสูงกับผู้ประกอบธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยวและเริ่มมีแนวโน้มลดลงอีกครั้งในปี ๒๕๕๖

ตารางที่ ๓-๑ แสดงข้อมูลสถิติเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตั้งแต่ ๔ ม.ค. ๒๕๔๗ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๖

ปี พ.ศ.	สถิติเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรายปี จำแนกตามพื้นที่จังหวัด (ครั้ง)				
	ยะลา	ปัตตานี	นราธิวาส	สงขลา	รวม
๒๕๔๓	๒๒๕	๓๔๕	๕๐๐	๕๖	๑,๑๓๕
๒๕๔๔	๔๕๖	๔๕๓	๓๕๖	๕๑	๑,๓๑๖
๒๕๔๕	๕๒๖	๕๙๓	๖๑๓	๕๖	๑,๘๒๖
๒๕๕๐	๓๓๓	๖๓๐	๓๙๙	๑๔๔	๒,๒๐๖
๒๕๕๑	๓๒๕	๓๙๙	๓๑๑	๒๖	๑,๐๖๑
๒๕๕๒	๔๒๓	๖๐๓	๕๖๖	๕	๑,๖๐๕
๒๕๕๓	๑๙๓	๒๒๙	๒๖๑	๓	๖๘๖
๒๕๕๔	๒๖๑	๓๖๙	๔๓๑	๒๕	๑,๐๘๖
๒๕๕๕	๒๓๒	๔๙๑	๔๓๕	๔๓	๑,๑๙๑
๒๕๕๖	๑๑๑	๒๔๓	๑๕๙	๑๒	๕๒๕
รวม ๑๐ ปี	๓,๔๙๓	๔,๓๓๕	๔,๙๖๓	๕๐๕	๑๓,๒๙๖

ที่มา : กอ.รมน. ภาค ๔

ตารางที่ ๓-๒ แสดงข้อมูลจำนวนผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บในพื้นที่ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้
ตั้งแต่ ๔ ม.ค. ๒๕๔๗ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๖

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บ จำแนกตามพื้นที่จังหวัด (ราย)									
	ยะลา		ปัตตานี		นราธิวาส		สงขลา		รวม	
	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ	เสียชีวิต	บาดเจ็บ
๒๕๔๗	๖๓	๑๕๑	๙๘	๑๐๙	๑๔๑	๒๙๒	๒๑	๑๒	๓๒๓	๕๖๔
๒๕๔๘	๑๐๘	๒๕๒	๑๕๑	๑๖๓	๒๔๓	๕๓๒	๔๒	๑๑๓	๕๔๔	๑,๐๖๐
๒๕๔๙	๒๐๒	๓๒๖	๒๐๒	๒๕๙	๒๒๑	๔๕๘	๓๓	๔๓	๖๕๘	๑,๐๘๖
๒๕๕๐	๓๔๐	๖๒๗	๒๔๙	๔๕๔	๓๐๕	๕๑๗	๔๘	๙๓	๙๔๒	๑,๖๙๑
๒๕๕๑	๑๖๐	๓๑๒	๑๘๖	๓๘๘	๑๕๑	๓๓๙	๑๒	๑๖	๕๐๙	๑,๐๕๕
๒๕๕๒	๑๕๔	๒๘๗	๑๙๗	๒๙๕	๒๑๙	๒๙๙	๔	๘	๕๗๔	๘๘๙
๒๕๕๓	๘๙	๒๑๒	๑๔๓	๒๑๓	๑๘๙	๒๔๓	๓	๗	๔๒๔	๖๗๕
๒๕๕๔	๑๓๐	๓๓๔	๒๐๗	๒๔๔	๒๒๒	๔๔๘	๙	๓๓	๕๖๘	๑,๐๕๙
๒๕๕๕	๙๘	๒๐๓	๑๗๔	๒๔๔	๑๑๕	๒๔๒	๑๔	๒๑๖	๔๐๑	๙๐๕
๒๕๕๖	๕๐	๒๐๒	๑๒๗	๒๖๑	๑๐๗	๒๓๗	๔	๙	๒๘๘	๗๐๙
รวม ๑๐ ปี	๑,๓๙๔	๒,๙๐๗	๑,๗๓๔	๒,๖๓๐	๑,๙๑๓	๓,๖๐๗	๑๙๐	๕๕๐	๕,๒๓๑	๙,๖๙๓

ที่มา : กอ.รมน. ภาค ๔

ตารางที่ ๓-๓ แสดงจำนวนเด็กกำพร้าและสตรีหม้ายจากสถานการณ์ความไม่สงบ
ตั้งแต่ ๔ ม.ค. ๒๕๔๗ ถึง ๓๐ ก.ย. ๒๕๕๖

จังหวัด	เด็กกำพร้า (ราย)			สตรีหม้าย (ราย)
	ชาย	หญิง	รวม	
ยะลา	๖๑๗	๖๐๘	๑,๒๒๕	๓๘๓
ปัตตานี	๑,๐๕๒	๑,๐๗๘	๒,๑๓๐	๑,๐๓๕
นราธิวาส	๙๒๖	๙๙๒	๑,๙๑๘	๘๓๓
สงขลา	๗๙	๙๖	๑๗๕	๘๕
รวม	๒,๖๗๔	๒,๗๗๔	๕,๔๔๘	๒,๓๓๖

ที่มา : สำนักตรวจและประเมินผล กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กฎหมายและกลไกที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในสมัยของรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๖) ได้มีการดำเนินการตามอำนาจและกลไกที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องรวม ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ ซึ่งได้กำหนดการจัดตั้งกลไกไว้ใน หมวด ๑ ดังนี้

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เรียกโดยย่อว่า “กอ.รมน.” ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

กอ.รมน. มีฐานะเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี โดยวิธีการปฏิบัติราชการและการบริหารงาน การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน และอำนาจหน้าที่ของส่วนงาน และอัตรากำลัง ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลเป็นผู้อำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เรียกโดยย่อว่า “ผอ.รมน.” เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างใน กอ.รมน. และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ กอ.รมน. โดยมีผู้บัญชาการทหารบกเป็นรองผู้อำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

ผู้อำนาจการแต่งตั้งผู้ช่วยผู้อำนาจจากข้าราชการในสังกัด กอ.รมน. หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นได้ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงโครงสร้างและการแบ่งส่วนงานภายในของ กอ.รมน.

ให้เสนาศิการทหารบกเป็นเลขานุการ กอ.รมน. มีหน้าที่รับผิดชอบงานอำนาจการและธุรการของ กอ.รมน.

รองผู้อำนาจการ ผู้ช่วยผู้อำนาจการ และเลขานุการ กอ.รมน. มีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างใน กอ.รมน. รองจากผู้อำนาจการและมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนาจการกำหนด

ให้ผู้อำนาจการมีอำนาจทำนิติกรรม ฟ้องคดี ถูกฟ้องคดี และดำเนินการทั้งปวงเกี่ยวกับคดีอันเกี่ยวเนื่องกับอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ทั้งนี้ โดยกระทำในนามของสำนักนายกรัฐมนตรี

ในการปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อำนาจการจะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้รองผู้อำนาจการเป็นผู้ปฏิบัติหรือใช้อำนาจแทนก็ได้

มาตรา ๖ ให้ กอ.รมน. เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคลัง

มาตรา ๗ ให้ กอ.รมน. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินแนวโน้มของสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคาม ด้านความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

(๒) อำนาจการในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ในการนี้ให้มีอำนาจหน้าที่เสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแผนและแนวทางนั้น

(๓) อำนาจการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานตาม (๒) ในการนี้ คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้กอ.รมน. มีอำนาจในการกำกับดำเนินการของหน่วยงานของรัฐตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดด้วยก็ได้

(๔) เสริมสร้างให้ประชาชนตระหนักในหน้าที่ที่ต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ สร้างความรักความสามัคคีของคนในชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่กระทบต่อความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและความสงบเรียบร้อยของสังคม

(๕) ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติหรือตามที่คณะรัฐมนตรี สภาความมั่นคงแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๘ นอกจากการมอบอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแล้วบรรดาอำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้บัญชาการจะมอบอำนาจให้ ผอ.รมน.ภาค ผอ.รมน.จังหวัด หรือผู้บัญชาการศูนย์หรือหัวหน้าหน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นปฏิบัติแทนก็ได้

มาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. ตามพระราชบัญญัตินี้ให้หน่วยงานของรัฐจัดส่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปปฏิบัติหน้าที่ใน กอ.รมน.ตามที่ผู้บัญชาการร้องขอและให้องค์กรกลางบริหารงานบุคคลหรือองค์กรอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ทำนองเดียวกันของหน่วยงานของรัฐนั้น จัดให้หน่วยงานของรัฐที่จัดส่งเจ้าหน้าที่ของรัฐไปปฏิบัติหน้าที่ยัง กอ.รมน. มีอัตรากำลังแทนตามความจำเป็นแต่ไม่เกินจำนวนอัตรากำลังที่จัดส่งไป

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรคณะหนึ่งประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อัยการสูงสุด เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมบัญชีกลางและอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นกรรมการและเลขาธิการ กอ.รมน. เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการใน กอ.รมน. เป็นผู้ช่วยเลขานุการไม่เกินสองคน

ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำกับ ให้คำปรึกษาและเสนอแนะต่อ กอ.รมน. ในการปฏิบัติงานในอำนาจหน้าที่ของ กอ.รมน. รวมตลอดทั้งอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) วางระเบียบเกี่ยวกับการอำนวยการและประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ กอ.รมน. กอ.รมน.ภาค และ กอ.รมน.จังหวัด

(๓) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการงบประมาณ การเงินการคลัง การพัสดุและการจัดการทรัพย์สินของ กอ.รมน.

(๔) แต่งตั้งคณะที่ปรึกษา กอ.รมน. โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ อย่างน้อยให้ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิหรือมีประสบการณ์ด้านรัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การแก้ไขปัญหา โดยสันติวิธี การรักษาความมั่นคงของรัฐ สื่อมวลชนและมีหน้าที่ในการเสนอแนะการแก้ไขปัญหา หรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น และให้คำปรึกษาตามที่คณะกรรมการหารือ

(๕) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๑ เมื่อมีกรณีจำเป็นในอันที่จะรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในพื้นที่ของกองทัพภาคใด คณะกรรมการโดยคำแนะนำของผู้อำนวยการจะมีมติให้กองทัพภาคนั้นจัดให้มีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค เรียกโดยย่อว่า “กอ.รมน.ภาค” ก็ได้

ให้ กอ.รมน.ภาค เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ กอ.รมน. โดยมีแม่ทัพภาคเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค เรียกโดยย่อว่า “ผอ.รมน.ภาค” มีหน้าที่รับผิดชอบและสนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพภาคตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของ กอ.รมน.ภาค ให้ผู้อำนวยการมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการ และลูกจ้างของกองทัพภาค รวมตลอดทั้งข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้มาปฏิบัติงานประจำหรือเป็นครั้งคราวใน กอ.รมน.ภาค ได้ตามที่ ผอ.รมน.ภาค เสนอ

ผอ.รมน.ภาค เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างที่ได้รับคำสั่งให้มาปฏิบัติงานใน กอ.รมน.ภาค และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ กอ.รมน.ภาค

การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและอำนาจหน้าที่ อัตรากำลัง และการบริหารงานของส่วนงานภายใน กอ.รมน.ภาค ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนดตามข้อเสนอของ ผอ.รมน.ภาค

ให้ กอ.รมน. และกองทัพภาคพิจารณาให้การสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณและทรัพย์สินในการปฏิบัติงานของ กอ.รมน.ภาค ตามที่ ผอ.รมน.ภาค ร้องขอ และให้นำความในมาตรา ๕ มาใช้บังคับกับ กอ.รมน.ภาค ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น ผอ.รมน.ภาค อาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา กอ.รมน.ภาคขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการมีจำนวนไม่เกินห้าสิบคน โดยแต่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนในพื้นที่ทุกภาคส่วน มีหน้าที่ในการเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น และให้คำปรึกษาตามที่ ผอ.รมน.ภาค ร้องขอ

มาตรา ๑๓ เพื่อประโยชน์ในการสนับสนุน ช่วยเหลือ และปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ของกอ.รมน.ภาค ตามมาตรา ๑๑ ผอ.รมน.ภาค โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและผู้อำนวยการจะตั้งกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “กอ.รมน.จังหวัด” ขึ้นในจังหวัดที่อยู่ในเขตของกองทัพภาคเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อ กอ.รมน.ภาค ก็ได้ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบและสนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดนั้นตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดเรียกโดยย่อว่า “ผอ.รมน.จังหวัด” เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ กอ.รมน.จังหวัด

การจัดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงานและอำนาจหน้าที่ อัตรากำลัง และการบริหารงานของส่วนงานภายใน กอ.รมน.จังหวัด ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการกำหนด

ให้ กอ.รมน. และจังหวัดพิจารณาให้การสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณและทรัพย์สินในการปฏิบัติงานของ กอ.รมน.จังหวัด ตามที่ ผอ.รมน.จังหวัด ร้องขอ และให้นำความในมาตรา ๕ มาใช้บังคับกับ กอ.รมน.จังหวัด ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ เพื่อประโยชน์ในการสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น ผอ.รมน.จังหวัด อาจแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา กอ.รมน.จังหวัดขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการมีจำนวนไม่เกินสามสิบคน โดยแต่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนในพื้นที่ทุกภาคส่วน มีหน้าที่ในการเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหรือป้องกันภัยที่จะเกิดขึ้น และให้คำปรึกษาตามที่ ผอ.รมน.จังหวัด ร้องขอ

ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ จึงมีการจัดตั้ง กอ.รมน. ภาค ๔ โดยมี แม่ทัพภาค ๔ เป็น ผอ.รมน. และจัดตั้ง กอ.รมน. ภาค ๔ ส่วนหน้า เป็นหน่วยปฏิบัติอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดทำนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการจัดตั้งกลไกเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ไว้ดังนี้

มาตรา ๔ ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติจัดทำนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เสนอต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะรัฐมนตรีนำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบ แล้วให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ให้สภาความมั่นคงแห่งชาติเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาทบทวนและปรับปรุงนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทุกกรอบระยะเวลาสามปีหรือในกรณีที่มีความจำเป็นคณะรัฐมนตรีจะกำหนดระยะเวลาให้เร็วกว่านั้นก็ได้

นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาและด้านความมั่นคงและเพื่อให้ได้ นโยบายที่มาจากความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน ศาสนา วัฒนธรรม อัตลักษณ์ ชชาติพันธุ์และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในการจัดทำ

นโยบายตามวรรคหนึ่ง และการทบทวนและปรับปรุงตามวรรคสาม ต้องนำความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนไปใช้ในการจัดทำ การทบทวนและปรับปรุงด้วย

นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามวรรคสี่ ที่สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติจัดทำหรือปรับปรุง ต้องให้สภาที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พิจารณาให้ความเห็นและสภาความมั่นคงแห่งชาติต้องนำความเห็นดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาจัดทำหรือปรับปรุงด้วย

มาตรา ๕ ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรปรับปรุงแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินการที่จัดทำขึ้นตามมาตรา ๙ (๒) และแผนการดำเนินการตามมาตรา ๑๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง

จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการพัฒนาตามมาตรา ๔

มาตรา ๖ ให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียกโดยย่อว่า “กพต.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รองนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธาน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทยคนหนึ่ง ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มอบหมาย เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประธานสภาที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และผู้แทนภาคประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้จังหวัดละหนึ่งคน ซึ่งได้รับการคัดเลือกโดยสภาที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นกรรมการ

ผู้แทนภาคประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติและไม่ มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๐ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ให้เลขธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ และรองเลขธิการคนหนึ่งซึ่งเลขธิการมอบหมายเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๗ ให้ กพต. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ คอ.บต. เสนอ
- (๒) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ และการจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- (๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการกำหนดเขตพัฒนาพิเศษและกรอบแนวทางการบริหารและการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษที่ คอ.บต. เสนอ
- (๔) พิจารณาเสนอแนะหน่วยงานของรัฐให้จัดทำแผนพัฒนา แผนงาน และ โครงการ พร้อมด้วยงบประมาณในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้
- (๕) กำกับ เร่งรัด ติดตาม แก้ไขกฎระเบียบ และลดขั้นตอนการปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- (๖) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อคณะรัฐมนตรี
- (๗) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือหรือปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสม
- (๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กพต. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมายการประชุมของ กพต. คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ให้เป็นไปตามระเบียบที่ กพต. กำหนด

มาตรา ๘ ให้มีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียกโดยย่อว่า “คอ.บต.” เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง มีฐานะเป็นนิติบุคคล และอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การบริหารราชการของ คอ.บต. ถ้ามิได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัตินี้หรือคณะรัฐมนตรีมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

มาตรา ๙ ให้ คอ.บต. มีอำนาจหน้าที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้สภาที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้พิจารณาให้ความเห็นก่อนเสนอ กพต. ให้ความเห็นชอบ

(๒) จัดทำแผนปฏิบัติการที่จะดำเนินการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๓) เสนอแนะและบูรณาการ แผนงาน และ โครงการในด้านการพัฒนาของกระทรวง ทบวง กรม

และหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่ดำเนินการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการตาม (๒)

(๔) ดำเนินการตามแผนงานและ โครงการต่อเนื่องจากแผนงานและ โครงการที่หน่วยงานของรัฐไม่อาจดำเนินการต่อไปได้ ซึ่งหากไม่ดำเนินการจะส่งผลเสียต่อการแก้ไขปัญหาตามยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๕) กำกับ เร่งรัด และติดตามการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการตาม (๒)

(๖) คຸ້ມครองสิทธิเสรีภาพและอำนาจอความเป็นธรรมแก่ประชาชน โดยการรับเรื่องราวร้องทุกข์ให้ ความช่วยเหลือ และประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตรวจสอบและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๗) ให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามระเบียบที่ กพต. กำหนด ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิประโยชน์ที่ผู้นั้นได้รับตามกฎหมายอื่น

(๘) เสนอแนะมาตรการสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อคณะรัฐมนตรี

(๙) เสนอแนะหรือแนะนำต่อหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับลักษณะอันพึงประสงค์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งจะส่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งดำเนินการให้มีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายพลเรือนซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และบูรณาการการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือนเพื่อให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพทางสังคมเศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของประชาชน

(๑๐) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๑๑) ส่งเสริม สนับสนุน อำนาจอความสะดวกและแก้ไขปัญหาแก่คนไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ณ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๑๓) ประชาสัมพันธ์นโยบาย และการดำเนินงานของ สอ.บต. และรัฐบาล รวมทั้งเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีแก่คนไทยทั้งในและต่างประเทศ

(๑๔) ร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีและประสานงานในโครงการ ความร่วมมือ ความช่วยเหลือ และการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับต่างประเทศ ทั้งนี้ ภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีรวมทั้งแนวทาง

หรือนโยบายที่กระทรวงการต่างประเทศได้กำหนดไว้

(๑๕) ส่งเสริมแนวคิดด้านพหุวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมแห่งชาติรวมถึงการลดการผูกขาดทางวัฒนธรรมหรือการจัดการเลือกปฏิบัติทางวัฒนธรรมโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

(๑๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ สอ.บต. หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง สอ.บต. อาจวางระเบียบเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่าง สอ.บต. กับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ตาม (๑) ให้ใช้ได้เป็นเวลาสามปี

แผนปฏิบัติการตาม (๒) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงานและโครงการ และให้สำนักงบประมาณจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการนั้น

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการตาม (๒) ให้ สอ.บต. หรือกับหัวหน้าหน่วยงานที่กำกับดูแลยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงด้วย เพื่อให้แผนปฏิบัติการดังกล่าวสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านความมั่นคงตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

๓. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดเกี่ยวกับการบริหารราชการให้เกิดความมีประสิทธิภาพ ในหมวดที่ ๑ การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ไว้ดังนี้

มาตรา ๕ การจัดระเบียบราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีให้เป็นไป ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

ให้ส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรีบรรดาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการ

ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม มีฐานะเป็นกรม

สำนักนายกรัฐมนตรีอาจจัดให้มีส่วนราชการเป็นการภายในขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่จัดทำนโยบายและแผน กำกับ เร่งรัด และติดตามนโยบายและแผนการปฏิบัติราชการ ตามนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด หรืออนุมัติ เพื่อการนี้นายกรัฐมนตรีจะสั่งให้กรมหรือส่วน ราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรมในสำนักนายกรัฐมนตรีจัดทำก็ได้

มาตรา ๑๐ สำนักนายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม

สำนักนายกรัฐมนตรีมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและกำหนด นโยบายของสำนักนายกรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับนโยบายที่คณะรัฐมนตรีกำหนดหรืออนุมัติ และ รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักนายกรัฐมนตรีและจะให้มีรองนายกรัฐมนตรีหรือ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมีทั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนัก นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการก็ได้

ในกรณีที่มิทรงนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีหรือมีทั้งรอง นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี การสั่งและการปฏิบัติราชการของรอง นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ให้เป็นไปตามที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย

ในระหว่างที่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานไปจนกว่าจะตั้ง คณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่ เพราะนายกรัฐมนตรีตาย ขาดคุณสมบัติ หรือต้องคำพิพากษาให้จำคุก ให้ คณะรัฐมนตรีมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนนายกรัฐมนตรี ถ้า ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้คณะรัฐมนตรีมอบหมาย ให้รัฐมนตรีคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

มาตรา ๑๑ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อการนี้จะสั่งให้ราชการ ส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ควบคุมราชการส่วนท้องถิ่น ชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการ ในกรณีจำเป็นจะยับยั้งการปฏิบัติราชการ ใด ๆ ที่ขัดต่อนโยบายหรือมติของคณะรัฐมนตรีก็ได้และมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ การปฏิบัติราชการของราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการของกระทรวง หรือ ทบวงหนึ่งหรือหลายกระทรวงหรือทบวง

(๓) บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม

(๔) สั่งให้ข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่งมาปฏิบัติราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยจะให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิมหรือไม่ก็ได้ ในกรณีที่ให้ขาดจากอัตราเงินเดือนทางสังกัดเดิม ให้ได้รับเงินเดือนในสำนักนายกรัฐมนตรีในระดับ และขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม

(๕) แต่งตั้งข้าราชการซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรมหนึ่งไปดำรงตำแหน่งของอีกกระทรวง ทบวง กรมหนึ่ง โดยให้ได้รับเงินเดือนจากกระทรวง ทบวง กรมเดิม ในกรณีเช่นว่านี้ให้ข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งมีฐานะเสมือนเป็นข้าราชการสังกัดกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งนั้นทุกประการ แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งข้าราชการตั้งแต่ตำแหน่งอธิบดีหรือเทียบเท่าขึ้นไป ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

(๖) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานที่ปรึกษา ที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรี หรือเป็นคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติราชการใด ๆ และกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้ง

(๗) แต่งตั้งข้าราชการการเมืองให้ปฏิบัติราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี

(๘) วางระเบียบปฏิบัติราชการ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปโดยรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น

(๙) ดำเนินการอื่น ๆ ในการปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบตาม (๘) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ใช้บังคับได้

นโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันมีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. นโยบายการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๗ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และได้รับความเห็นชอบตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ และรัฐสภารับทราบเมื่อวันที่ ๒๘ - ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ มีวัตถุประสงค์ ๕ ข้อประกอบด้วย

(๑) เพื่อให้สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยและปกติสุข ภายใต้หลักยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” และ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” โดยการนำหลักยุทธศาสตร์พระราชทานเป็นหลักในการขจัดความขัดแย้งและการสร้างความรัก ความสามัคคี และความสงบสุขของประชาชน โดยการดำรงนโยบายการเมืองโดยการนำทหารและใช้พลังทางสังคมในการมุ่งปรับเปลี่ยนทัศนคติ วิธีคิดของทุกฝ่าย จากการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาสู่การยึดมั่น “แนวทางสันติวิธี” โดยการมุ่งปรับความคิดความเชื่อในอุดมการณ์เพียงอย่างเดียว ส่งเสริมมาตรการลดความวาทะแวงและเพิ่มความร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชน โดยการให้ความสำคัญกับการคัดเลือกเจ้าหน้าที่รัฐที่มีบุคลิกภาพ และพฤติกรรมเชิงสันติ มีประวัติที่ดีงาม และมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ สร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะในการเผชิญหน้าความขัดแย้งด้วยสันติวิธีให้กับเจ้าหน้าที่รัฐอย่างสม่ำเสมอ และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานข่าวเชิงรุก เพื่อสกัดกั้นและทำลายปัจจัยสนับสนุนการก่อความรุนแรง รวมทั้งพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยชุมชน โดยมีการวางแผนเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายรักษาความปลอดภัย และให้ความสำคัญกับการปกป้องเชิงสัญลักษณ์ ศาสนสถานและศาสนบุคคลให้ปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรง และเร่งรัดการปราบปรามกลุ่มอำนาจอิทธิพลเถื่อน เพื่อจัดปัญหาความรุนแรงที่แทรกซ้อน

(๒) เพื่อจัดและป้องกันไม่ให้เกิดเงื่อนไขที่หล่อเลี้ยงและเอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่าย โดยเพิ่มการให้ความสำคัญกับการแก้เงื่อนไขทางการเมืองและเงื่อนไขทางสังคม วัฒนธรรม ด้วยการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยส่งเสริมเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของวิถีชีวิต ศาสนา วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของพื้นที่อย่างแท้จริงด้วยการจัดการฝึกอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เจ้าหน้าที่รัฐทุกฝ่าย และเร่งรัดการคลี่คลายเหตุการณ์ที่เป็นข้อสงสัยของประชาชน และต่างประเทศ ให้กระจ่างชัดโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

(๓) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ และฟื้นคืนความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชนด้วยกัน ให้เกิดความร่วมมือในการพร้อมเผชิญปัญหาาร่วมกัน โดยสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน ให้เป็นที่พึงของประชาชน โดยการขจัดเงื่อนไขความไม่ยุติธรรมทุกรูปแบบ และพัฒนากลไกคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน มีการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐ ปรับปรุง พัฒนาระบบและกระบวนการเยียวยา สนับสนุนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยให้กระบวนการพิจารณาช่วยเหลือเยียวยาเป็นไปด้วยความโปร่งใส และเสริมสร้างความไว้วางใจระหว่างประชาชนกับประชาชนให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติ พร้อมผนึกกำลังแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยเปิดพื้นที่สื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับสถานการณ์ความเป็นจริงในพื้นที่

(๔) เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่เกิดการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมที่กระจายตัวอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับ ตรงกับความต้องการ ไม่ทำลายอัตลักษณ์ และวิถีของประชาชน ตลอดจนมีผลสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความมั่นคง โดยการพัฒนาและเสริมสร้างเศรษฐกิจในพื้นที่ให้ยั่งยืน ด้วยการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนสามารถดำรงตามวิถีชีวิตด้วยตนเอง มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในสาขาที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนและต้นทุนทางสังคม และพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในระดับสูง ตลอดจน ส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนที่สามารถรองรับบุคลากรในพื้นที่ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติให้มีความสมดุลระหว่างการใช้เพื่อตอบสนองการพัฒนากับการรักษาให้ยั่งยืน โดยสนับสนุนและเพิ่มบทบาทของประชาชน และองค์กรท้องถิ่นในการคุ้มครองดูแล จัดสรรทรัพยากร และการฟื้นฟูทรัพยากร รวมทั้งเร่งรัดให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบและกระบวนการศึกษาในทุกกระดับที่สอดคล้องอัตลักษณ์และวิถีชีวิตอย่างแท้จริง สามารถบูรณาการระบบการศึกษาได้อย่างทั่วถึง

(๕) เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และสร้างความตระหนักในคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรม โดยให้การดำเนินวิถีชีวิต การปฏิบัติตามหลักศาสนาเป็นไปโดยไม่มีอุปสรรค ปรับทัศนคติที่ไม่ถูกต้อง ปรับกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อเสรีภาพการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนา และจัดการเลือกปฏิบัติทางวัฒนธรรม โดยทุกฝ่ายต้องศึกษาทำความเข้าใจในคุณค่าของวิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่เป็นจุดแข็ง เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดูแลและปกป้องทุกวิถีชีวิตและทุกศาสนา วัฒนธรรม เพื่อยกระดับให้มีความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และเสริมสร้างความเข้าใจใจระหว่างบุคคลที่มีความ

แตกต่างให้เกิดการยอมรับและเห็นคุณค่าในการอยู่ร่วมกัน ท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย ภาษามลายู ภาษามลายูท้องถิ่น และภาษาต่างประเทศที่สำคัญ ในทุกระดับการศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือสื่อสารในการพัฒนาทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของ ผู้นำทางศาสนา ผู้นำชุมชน สื่อมวลชน เด็กและเยาวชน ตลอดจนมีการส่งเสริมคุณค่าและการดำรง อยู่ของวัฒนธรรมที่หลากหลายในพื้นที่ เพื่อให้สังคมไทยเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม โดย การเปิดพื้นที่ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย

(๖) เพื่อให้สังคมไทยเกิดการรับรู้ มีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เป็นจริงและ ตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเสริมสร้างความ เข้าใจกับสังคมไทย และผู้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อปรับทัศนคติและ วิธีคิดในการอยู่ร่วมกัน โดยสันติวิธีเสริมสร้างช่องทางการสื่อสารผ่านสองทางผ่านมิติของงาน ปฏิบัติการข่าวสารและงานมวลชนของรัฐ โดยการใช้สื่อทุกช่องทางเพื่อสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างประชาชนกับประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๗) เพื่อให้สังคมภายนอกประเทศให้การสนับสนุนและมีบทบาทเกื้อกูลการ แก้ไขปัญหา โดยการเพิ่มระดับการปฏิสัมพันธ์และเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการแก้ไข ปัญหากับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศเพื่อให้สนับสนุนในการแก้ปัญหาโดยเผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสาร อย่างทันเวลา และต่อเนื่อง การส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในการพัฒนา จังหวัดชายแดน และมีการเชื่อมโยงการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในพื้นที่กับสังคมมุสลิม ภายนอกประเทศ โดยเฉพาะประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(๘) เพื่อสร้างสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพูดคุยในการแสวงหา ทางออกจากความขัดแย้งและการให้หลักประกันในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ โดยส่งเสริมการพูดคุยระหว่างกลุ่มคนที่มีส่วน ได้เสียกับปัญหาจังหวัดชายแดนใต้ ในเรื่องหลักการ เป้าหมาย และรูปแบบของการกระจายอำนาจที่ เหมาะสมบนพื้นฐานความเป็นพหุสังคมของจังหวัดชายแดนใต้ ที่อยู่ภายใต้เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับ ไม่ใช่เป็นเงื่อนไขนำไปสู่การแบ่งแยก ดินแดน

(๙) เพื่อให้การดำเนินนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดน ภาคใต้เป็นไปอย่างมีระบบ มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและวางอยู่บน ข้อมูลที่ถูกต้องและรอบด้าน โดยจัดให้มีกลไกและระบบบริหารจัดการนโยบายที่มีประสิทธิภาพ และครบวงจร และให้มีการเสริมสร้างพัฒนาเครือข่ายสนับสนุนการดำเนินตามนโยบายที่

ครอบคลุมพื้นที่และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และใช้งานการวิจัยทางวิชาการ เพื่อประกอบกับการแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนใต้

๒. ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดขึ้นภายใต้นโยบายการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๗ ประกอบด้วย

(๑) ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านความมั่นคง ของ กอ.รมน. ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ๖ ประการ ดังนี้

(๑.๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้าใจ มีกลยุทธและวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

- ๑) เสริมสร้างความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ จชต.
- ๒) สร้างความเข้าใจกับประชาชนนอกพื้นที่ จชต.
- ๓) สร้างความเข้าใจกับต่างประเทศต่อกลุ่มประเทศมุสลิม องค์กรระหว่างประเทศ

ระหว่างประเทศ

(๑.๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีกลยุทธและวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

- ๑) การส่งเสริมอาชีพ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตัวเอง
- ๒) พัฒนาด้านการศึกษา เพื่อสร้างโอกาสให้กับเยาวชน
- ๓) พัฒนาคูณภาพชีวิต เพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนในการบริหาร

ทรัพยากรในท้องถิ่น

(๑.๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน มีกลยุทธและวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

- ๑) สร้างภูมิคุ้มกันภัยแทรกซ้อนให้กับชุมชน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันภัยแทรกซ้อนให้กับชุมชน

๒) ตัดการสนับสนุนผู้ก่อเหตุรุนแรง เพื่อตัดการสนับสนุนผู้ก่อเหตุรุนแรง โดยการกดดันทั้งทางตรงและทางอ้อม

(๑.๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน มีกลยุทธและวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

๑) ขจัดเงื่อนไขที่องค์กรระหว่างประเทศ และ NGO เพิ่งเล็ง เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์การปฏิบัติการข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ เพื่อลดบทบาทของบุคคล/กลุ่มและองค์กรที่พยายามสร้างเงื่อนไข

๒) สร้างความเข้าใจด้านสิทธิมนุษยชนให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อปฏิบัติตามกรอบของกฎหมายอย่างเคร่งครัด

๓) สร้างความสัมพันธ์กับสื่อ

๔) สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมให้แก่คนในพื้นที่

๕) เสริมสร้างอำนาจความเป็นธรรม

๖) สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในพื้นที่ เพื่อสร้างบรรยากาศความเชื่อมั่นในความปลอดภัย

๗) เยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจถึงเหตุผลของการดำเนินการ

(๑.๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีกลยุทธ และวัตถุประสงค์ประกอบด้วย

๑) ปรับปรุงมาตรฐานการควบคุมทางการทหาร เพื่อปรับปรุงมาตรการควบคุมทางการทหารที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึกด้านลบ

๒) สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังของประชาชน เพื่อสร้างเครือข่ายมวลชน

๓) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการข่าว

๔) ปลุกฝังให้ยึดมั่นในอุดมการณ์ นโยบายและแนวทางการเมืองนำการทหาร เพื่อให้บุคคลเป้าหมายเข้าใจในอำนาจรัฐ

(๑.๖) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีกลยุทธและวัตถุประสงค์ ประกอบด้วย

๑) บูรณาการการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ

๒) เปิดโอกาสให้มีผู้ที่มีความเห็นต่างจากรัฐมีช่องทางแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

๓) บูรณาการแผนงาน/โครงการ เพื่อร่วมมือทำโครงการให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

๔) พัฒนาบุคลากร เพื่อให้ความรู้ทดลองปฏิบัติงานเพื่อให้กำลังพลทุกภาคส่วนมีขีดความสามารถและประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีม

๕) สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่อย่างต่อเนื่องและเต็มความสามารถ เพื่อดูแลเรื่องสิทธิกำลังพล

๖) นำสารสนเทศมาใช้สนับสนุนการวางแผนและตัดสินใจ

(๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ด้านการพัฒนา ของ สอ.บต. โดยได้กำหนดเป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ไว้ ๕ ประการ ดังนี้

(๒.๑) เป้าประสงค์

๑) เพื่อบูรณาการหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นระบบ มีเอกภาพทั้งในเรื่องนโยบายยุทธศาสตร์การบังคับบัญชาและการปฏิบัติโดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

๒) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนประชาธิปไตยที่เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชนเริ่มที่หมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อให้ประชาชนร่วมดำเนินการสร้างสรรค์สังคมของตนเอง

๓) เพื่อตัดวงจรนำไปสู่การเลือกใช้อำนาจรุนแรงในการแก้ปัญหาความขัดแย้งโดยมีพื้นที่สันติภาพ(ปลอดภัย)สนับสนุนกระบวนการพูดคุยเพื่อความรักความสามัคคีปรองดอง

๔) เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาตามความต้องการที่เหมาะสม นำคุณค่าแห่งศาสนา ภาษา ชาติพันธุ์ รวมทั้งศิลปะ พหุวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เป็นทุนอันทรงคุณค่า สร้างความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงให้กับประเทศ

๕) เพื่ออำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามหลักการสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ส่งเสริมใช้ยุติธรรมสมานฉันท์แก้ปัญหาพิพาทหรือความขัดแย้งและการเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

๖) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ โครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับศักยภาพบริบทของพื้นที่ วิถีชีวิต ความต้องการของประชาชน และความต้องการของประชาชนและความร่วมมือตามแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย

๗) เพื่อให้ประชาชนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการท่องเที่ยวและกีฬาบนฐานทุนทางศาสนา วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และเอกลักษณ์ที่เป็นความสามารถเฉพาะด้านกีฬาของประชาชน

๘) เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศได้เข้าใจ รับข้อมูลข่าวสารสถานการณ์ข้อเท็จจริงอย่างรอบด้านและตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาเชิงสร้างสรรค์

๙) เพื่อนำคุณค่าที่ประชาคมโลกรู้จักปัตตานี (หรือฟาตอนี) เป็นโอกาสในการสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศและประเทศโลกมุสลิมในการพัฒนาทั้งเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และวัฒนธรรม รวมถึงการปรับปรุงความเป็นอยู่ของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ดีขึ้น

(๒.๒) ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

๑) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาการบริหารด้วยการมีส่วนร่วมและบูรณาการการแก้ไขปัญหาพื้นที่พิเศษ ประกอบด้วย ๑๓ กลยุทธ์ดำเนินการ

(๑) บูรณาการทรัพยากรการบริหารของหน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน แผนงาน โครงการด้านการพัฒนาและแก้ไขปัญหา ให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และตามแผนปฏิบัติการเพื่อเร่งนำสันติสุข ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และความเจริญรุ่งเรืองสู่จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒) ส่งเสริมการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบที่สอดคล้องกับลักษณะพื้นที่ และแนวคิดด้านพหุวัฒนธรรมในฐานะที่เป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรมแห่งชาติรวมถึงการลดการผูกขาดทางวัฒนธรรมหรือการจัดการเลือกปฏิบัติทางวัฒนธรรมโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมาย

(๓) ปรับปรุงกฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อให้การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปัญหาที่เกิดขึ้น บริบทของพื้นที่ และความต้องการของประชาชน

(๔) ปรับปรุงและพัฒนาอาคารที่ทำการแห่งใหม่ของ ศอ.บต. (โรงแรมชางลี) เพื่อเป็นศูนย์กลางการบูรณาการ อำนาจการ และประสานงานหน่วยงานของรัฐที่ดำเนินการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวน ๒๐ กระทรวง และส่วนราชการที่ไม่สังกัดกระทรวงหรือสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน ๑๐ หน่วยงาน นอกจากนี้ยังมีรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคประชาสังคมที่ดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนมาก เนื่องจากแต่ละหน่วยงานมีภารกิจ หน้าที่แตกต่างกันไป จำเป็นต้องมีการประชุมหารือ การประสานงาน และบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดเอกภาพในงานด้านการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเป็นระบบตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๓

(๕) สนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐฝ่ายพลเรือน องค์กรภาคประชาสังคม และภาคประชาชน เป็นเครือข่ายทำงานแบบเสริมแรง (Synergy) ในรูปแบบการสร้างหุ้นส่วนการพัฒนา มีส่วนร่วมในการติดตาม เร่งรัด การปฏิบัติและการประเมินผล เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารงานและความสำเร็จของแผนงาน/โครงการทั้งในระดับภารกิจ ระดับพื้นที่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

(๖) ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจวิถีชีวิตของประชาชน ศาสนา วัฒนธรรม อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และแนวนโยบายในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความเข้าใจนโยบายและยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

(๗) ให้กระทรวง ทบวง กรม น้อมนำหลักรัฐประศาสน์นโยบายของรัฐบาลที่ ๖ สู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการบรรจุหรือแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รัฐไปปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างเคร่งครัด

(๘) ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและความเจริญก้าวหน้าสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความรู้ ความสามารถ ตั้งใจ เสียสละ และมีลักษณะที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งให้มีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของประชาชน

(๙) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เข้ารับราชการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในตำแหน่งราชการต่าง ๆ อาทิ ฝ่ายปกครอง แพทย์ พยาบาล ครู ตำรวจ ทหาร เป็นต้น

(๑๐) ส่งเสริมการวิจัย การสร้างองค์ความรู้ และประเมินผล โดยใช้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยฯ หรือสถาบันการศึกษาอื่นทั้งในและต่างประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน และบริบทของพื้นที่

(๑๑) สนับสนุนและส่งเสริมภูมิปัญญาของบุคคลในพื้นที่ อาทิ ผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความชำนาญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นปัญญาชนทั้งมุสลิม พุทธ หรือศาสนิกอื่น อดีตข้าราชการบำนาญ ปราชญ์ชาวบ้าน นักวิชาการ เยาวชนคนรุ่นใหม่ ฯลฯ มาช่วยในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในรูปแบบคลังสมองหรือคณะที่ปรึกษาเพื่อให้ครอบคลุมรอบด้านทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

(๑๒) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศจังหวัดชายแดนภาคใต้ พัฒนาระบบฐานข้อมูล คลังข้อมูล (Data Warehouse) และระบบภูมิสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน มาใช้ในการบริหารจัดการแก้ปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างครบวงจร

(๑๓) ให้มีประเมินผลการปฏิบัติการของกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานอื่นของรัฐที่ดำเนินการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีจำเป็นต้องการรับฟังความคิดเห็น ให้ขอคำปรึกษาจากผู้มีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญหรือองค์กรวิชาชีพเฉพาะ อาทิ สภาที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อประกอบการพิจารณาในการบริหาร การพัฒนา และการแก้ไขปัญหา เป็นต้น

๒) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ชุมชน ในการร่วมสร้างสันติสุข ประกอบด้วย ๗ กลยุทธ์ดำเนินการ

(๑) ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ให้ประชาชนมีส่วนร่วม หมู่บ้านและชุมชนได้รับการพัฒนาอย่างเสมอภาคทั่วถึงให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ภาษา วัฒนธรรมประเพณี ตามความต้องการของประชาชน และแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ อาทิเช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาความยากจนและการว่างงาน ปัญหาด้านการศึกษา ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาความไม่เป็นธรรม ปัญหาด้านคุณภาพชีวิตและ โครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งการลดลงของเงื่อนไขที่หล่อเลี้ยงและเอื้อต่อการใช้ความรุนแรง

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนคณะกรรมการหมู่บ้าน ชุมชน การรวมกลุ่มของประชาชน องค์กร เครือข่าย วัด มัสยิด ผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำอื่น และอาสาของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การมีส่วนร่วมในการกำหนด มาตรการรักษาความปลอดภัย และการขจัดเงื่อนไขที่กระทบต่อการพัฒนาของประชาชนในพื้นที่ หมู่บ้าน ชุมชน รวมทั้งการลดความหวาดระแวงและสร้างความรัก ความสามัคคี

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุน ชมรม มูลนิธิ สมาคม อาสาสมัคร กู้ชีพกู้ภัย อปพร. และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานช่วยเหลือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมในรูปแบบอาสาสมัครเพื่อป้องกันเหตุในพื้นที่เศรษฐกิจของเมืองสำคัญ สถานที่สาธารณะ หมู่บ้านและชุมชน ป้องกันบรรเทาสาธารณภัย และการจัดการภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเสริมสร้างมาตรการด้านขวัญและกำลังใจ

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายชุมชนดูแลศาสนสถาน ศาสนบุคคล บุคลากรทางการศึกษา และกลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเป้าหมายในการก่อเหตุรุนแรงและไม่สามารถปกป้องตนเองให้ได้รับการคุ้มครอง เฝ้าระวัง และปลอดภัยจากความรุนแรง

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการดูแลคุ้มครองชุมชนหมู่บ้าน ไทยพุทธ มุสลิม ที่เกิดเหตุซ้ำซากให้มีความปลอดภัย และให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความ

มั่นใจ รวมทั้งพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนพหุวัฒนธรรม อาทิ ชุมชนบ้านทรายขาว ปิยามูมั่ง แม่ตี่น๊ะ ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ชุมชนบ้านสุโหงปาดี ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ชุมชนบ้านเหมืองลาญ ในพื้นที่จังหวัดยะลา เป็นต้น ให้เป็นต้นแบบที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขระหว่างประชาชนทุกศาสนา ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

(๖) สนับสนุนและส่งเสริมบูรณาการการใช้สมาชิกกองอาสา รักษาดินแดนและกองกำลังภาคประชาชนเพื่อรองรับการยกเลิกการใช้กฎหมายพิเศษในบางพื้นที่ และพื้นที่เขตเมืองเพิ่มเติมจากเดิม

(๗) กรณีหน่วยความมั่นคงให้ข้อมูลพื้นที่หมู่บ้าน/ชุมชนที่อยู่ในเป้าหมาย อิทธิพลของผู้ก่อเหตุรุนแรง ให้สนับสนุนการป้องกันเหตุในหมู่บ้าน ชุมชนดังกล่าวให้ลดจำนวนลงและไม่ขยายเพิ่มในพื้นที่ใหม่

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างพื้นที่และสภาพแวดล้อมเพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ประกอบด้วย ๖ กลยุทธ์ดำเนินการ

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยประสานและสนับสนุนส่งเสริมการพูดคุยระหว่างผู้แทนฝ่ายรัฐบาลกับผู้มีความคิดเห็นต่างทุกกลุ่ม รวมทั้งกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่างที่ประเทศมาเลเซียเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ หรือ ข้อเจตจำนงเพื่อสร้างสันติภาพอื่นที่อาจจะตามมาภายหลัง

(๒) ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการพูดคุยระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งตามนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๗ ในวัตถุประสงค์ ข้อ ๘ โดยให้ ศอ.บต. เป็นศูนย์อำนวยความสะดวกประสานงานให้เกิดความเข้าใจในการแก้ปัญหาตามนโยบายในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นเอกภาพ

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนองค์กรทุกภาคส่วน นำประเด็นข้อกังวลความขัดแย้ง หวาดระแวง และความไม่เสมอภาค ในเรื่องชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อหาข้อสรุป ตรวจสอบ และค้นหาความจริงที่มีผลกระทบทั้งในและนอกพื้นที่ นำไปสู่การแก้ไขปัญหาร่วมกัน รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้มหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา คณาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษา เยาวชน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างกระบวนการสันติสุขโดยสันติวิธี

(๔) จัดตั้งคณะทำงานเพื่อเป็นกลไกในการทำงานระดับพื้นที่ และเสนอแนะมาตรการในการสร้างความเข้าใจ ลดความหวาดระแวง ตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรม เคารพหลักสิทธิมนุษยชน และให้การ

สงเคราะห์ช่วยเหลือ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐหรือครอบครัว ที่สนับสนุนกระบวนการพูดคุยสันติภาพ

(๕) สนับสนุนการอยู่ร่วมกันอย่างหลากหลายแตกต่างทางชาติพันธุ์ ศาสนา ภาษา ให้คำนึงถึงความเสมอภาค เท่าเทียม โดยส่งเสริมปัญญาชนทั้งพุทธ มุสลิม กลุ่มผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น กลุ่มเยาวชนและสตรี และการสร้างเครือข่าย หรือกลุ่มที่มีศักยภาพ สนับสนุนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติภาพ ด้วยการสื่อสารและทำความเข้าใจกับประชาชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศ และประชาคมโลก

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มพลังเยาวชน กลุ่มสตรี ภาคประชาสังคม และกลุ่มที่มีศักยภาพในพื้นที่ในการร่วมสร้างความรัก ความเข้าใจ การอยู่ร่วมกันในสังคม พหุวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการสร้างความเข้าใจที่ดีกับสังคมภายในและภายนอกประเทศ

๔) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ภาษา ศิลปะ พหุวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ประกอบด้วย ๒๑ กลยุทธ์ดำเนินการ

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้บนพื้นฐานความหลากหลายแต่ไม่แปลกแยก บูรณาการหน่วยงานที่จัดการศึกษาให้มีเป้าหมายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลเมืองโลกที่มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณภาพ

(๒) ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาให้เด็กและเยาวชน มีความรู้ภาษาไทย ภาษามลายู ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ที่สำคัญในทุกระดับการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้ใช้การสื่อสารด้วยภาษาไทย ภาษามลายู ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเด็ก เยาวชน และประชาชนให้ได้รับการศึกษาตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงการศึกษาเพื่อการมีงานทำให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนระบบนิเทศ ประเมินและเฝ้าระวังคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาทุกประเภท ทั้งสายศาสนา สายสามัญ สายอาชีพทุกระดับ โดยประชาชนมีส่วนร่วม

(๕) เสริมสร้างขวัญ กำลังใจของครู และบุคลากรทางการศึกษามากยิ่งขึ้น อาทิ ค่าตอบแทนคุณภาพการศึกษา รักษาไม่ให้ครู โรงเรียนของรัฐ/เอกชนย้ายออก เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น

(๖) เสริมสร้างความเข้มแข็ง และเครือข่ายรักษาความปลอดภัยให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้มีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อครู บุคลากรทางการศึกษา และกลุ่มบุคคลที่ตกเป็นเป้าหมายในการก่อเหตุรุนแรงและไม่สามารถปกป้องตนเองได้ ซึ่งเกิดจากการตอบโต้ของกลุ่มที่ใช้ความรุนแรงจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว

(๗) สนับสนุนและส่งเสริมการสร้างหอพัก อาคารเรียน อาคารอเนกประสงค์ อาคารประกอบกิจกรรมทางศาสนาของ โรงเรียนรัฐหรือเอกชน อาทิ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่มีนักเรียน หรือเด็กค้อยโอกาส หรือกลุ่มเด็กพิเศษเป็นจำนวนมาก หรือเป็นโรงเรียนที่สนับสนุนช่วยเหลือหน่วยงานทางราชการ องค์กรทางสังคมเป็นอย่างดี หรือเป็นโรงเรียนที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาเป็นพิเศษเพื่อนำไปสู่การสร้างความสำเร็จร่วมแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๘) สนับสนุนและส่งเสริมการสร้างความเข้มแข็งและกระจายอำนาจให้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ และสร้างความตระหนักให้โรงเรียนเป็นของชุมชนอย่างแท้จริง

(๙) สนับสนุนและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานให้กับสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งพัฒนาสถานที่ดูดวงจันทร์ที่อำเภอยะหา จังหวัดยะลา ได้เป็นศูนย์ดาราศาสตร์เพื่อการศึกษาเรียนรู้

(๑๐) สร้างโอกาสทางการศึกษา โดยการสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนทุกระดับ และการสอนเสริมในสาขาวิชาที่จำเป็น รวมทั้งการสร้างมาตรการแนะแนว เพื่อสร้างทางเลือกในการศึกษาต่อ รวมทั้งสนับสนุนทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาในการไปศึกษาต่อต่างประเทศและการสนับสนุนทุนให้นักศึกษาต่างประเทศมาศึกษาต่อในประเทศไทย ในสาขาวิชาต่าง ๆ การแลกเปลี่ยน ครู อาจารย์ นักวิจัย ทั้งในและต่างประเทศ

(๑๑) สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา การเรียน การสอน ภาษาไทยของเยาวชนและประชาชนที่ไปศึกษา ไปพำนัก หรือไปทำงานในต่างประเทศ อาทิ การเช่าพื้นที่เพื่อการเรียนการสอนภาษาไทยในประเทศมาเลเซีย และซาอุดีอาระเบีย เป็นต้น

(๑๒) จัดระบบเทียบโอน การรับรองวุฒิการศึกษา และใบประกอบวิชาชีพผู้เรียนจบจากต่างประเทศ โดยกำหนดเป็นมาตรการพิเศษเพื่อให้สามารถทำงานในประเทศหรือรับราชการ ได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้ปัญญาชน ที่เรียนจบจากต่างประเทศในทุกสาขาอาชีพ ได้รวมกลุ่มและมีบทบาทในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่

(๑๓) พัฒนา และสร้างอุทยานการเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ร่วมกันของประชาชน เด็ก และเยาวชนทุกศาสนาในพื้นที่ อาทิ อุทยานการเรียนรู้จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส พิชิตภัณฑ์วัดช้างไห้ แหล่งเรียนรู้พุทธวัฒนธรรมตะโล้มาเนาะ พิชิตภัณฑ์ นักปราชญ์อิสลาม (เขคดาวูด) เป็นต้น

(๑๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้หมู่บ้าน หน่วยราชการ อาทิ โรงเรียน โรงพยาบาล สถานีอนามัย อำเภอ สถานีตำรวจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีป้ายชื่อหน่วยงาน ป้ายบอกเส้นทางอย่างน้อย ๓ ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษามลายู ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่น ๆ ที่สำคัญ (ตามมติ ครม.เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๕)

(๑๕) สนับสนุนและส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันภาษามลายู รวมทั้งการสร้างเครือข่ายสถาบันภาษามลายูกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ในฐานะที่มีภาษาถิ่นหรือภาษามลายูซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม และเป็นภาษาที่ใช้ในกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน

(๑๖) สนับสนุนและส่งเสริมองค์กรทางศาสนาทุกศาสนา ให้มีความเข้มแข็งและมีบทบาทในการทำนุบำรุงศาสนา เพื่อให้สถาบันทางศาสนา เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและแหล่งเรียนรู้ทางศาสนา

(๑๗) สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยสงฆ์ โรงเรียนพระพุทธศาสนา วันอาทิตย์ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เผยแพร่และสร้างความเข้าใจในเรื่องหลักธรรมและการปฏิบัติตนทางศาสนาให้กับพระภิกษุสงฆ์ สามเณร เด็ก เยาวชน และประชาชนที่สนใจ

(๑๘) ศึกษา แนวนทาง และ สนับสนุน การ จัดตั้ง สถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อการเชื่อมต่อกับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศมุสลิม และพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวิถีมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นที่ยอมรับ และสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนในพื้นที่

(๑๙) สนับสนุน การบูรณปฏิสังขรณ์ ซ่อมแซมศาสนสถาน และสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา รวมตลอดถึงระบบสาธารณูปโภค ที่จำเป็นเพื่อทำนุบำรุงทุกศาสนา โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

(๒๐) ส่งเสริมและสนับสนุนอำนวยความสะดวกและแก้ไขปัญหาแก่คนไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์หรืออุมเราะห์ ณ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย หรือผู้ไปปฏิบัติธรรมด้านพุทธศาสนา ณ สังฆนียสถาน ในประเทศอินเดีย เนปาล หรือคนไทยเชื้อสายจีนไปเคารพบรรพบุรุษ และศาสนสถานในสาธารณรัฐ

ประชาชนจีน หรือผู้ปฏิบัติศาสนิกอื่น ๆ เพื่อให้ได้เรียนรู้ถึงแก่นแท้ของหลักธรรม และกลับมาเป็นเครื่องช่วยในการทำนุบำรุงศาสนา

(๒๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสานอัตลักษณ์และกิจกรรมทางภาษา ศิลปะ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ สนับสนุนการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมทางประเพณี วัฒนธรรม ของชาวไทยพุทธ ชาวไทยมุสลิม ชาวไทยเชื้อสายจีน และอื่น ๆ ตามวงรอบปฏิทินศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒๒) สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เพื่อให้เห็นคุณค่าของประวัติศาสตร์ในการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งการให้ประชาชนที่อยู่ในภูมิภาคอื่น ๆ ได้มีโอกาสมาสัมผัส รับรู้ข้อเท็จจริง ภายใต้นโยบายข้อยอมรอยอารยธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒๓) รวบรวมและเผยแพร่คำวินิจฉัยเกี่ยวกับข้อปฏิบัติที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับหลักการทางศาสนาอิสลาม ซึ่งมีนักปราชญ์และผู้เฒ่าศาสนาทั้งในและต่างประเทศ ได้บันทึกไว้เป็นหลักฐาน อาทิ คำวินิจฉัยของจุฬาราชมนตรี คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด นักปราชญ์อิสลาม เป็นต้น เพื่อสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติที่ถูกต้อง

๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การอำนวยความสะดวก การบังคับใช้กฎหมาย การส่งเสริมนำหลักศาสนกิจหรือยุติธรรมชุมชนในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง การเยียวยาและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์รุนแรง ประกอบด้วย ๑๓ กลยุทธ์ดำเนินการ

(๑) คุ้มครองสิทธิเสรีภาพและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยการรับเรื่องราวร้องทุกข์ให้ความช่วยเหลือ และประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตรวจสอบและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๒) น้อมนำหลักรัฐประศาสน์นโยบายของลำเกล้าฯ ระชกาลที่ ๖ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับหรือกฎเกณฑ์ต่าง ๆ เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิต ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และลักษณะเฉพาะของพื้นที่

(๓) ส่งเสริมและสนับสนุนนำหลักศาสนาแก้ปัญหาคความขัดแย้ง รวมทั้งนำยุติธรรมสมานฉันท์ โดยให้คู่กรณีและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคลี่คลายความขัดแย้ง หรือการระงับข้อพิพาท

(๔) กำหนดมาตรการในการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับ ความเดือดร้อนและไม่ได้รับความยุติธรรม รวมถึงตลอดถึงบรรดาผู้ต้องหาตามหมาย ป.วิอาญา และ

กฎหมายพิเศษให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่งและทางอาญา รวมทั้งการอำนวยความสะดวกเป็นธรรมเนียมของรัฐได้อย่างง่ายและเป็นไปอย่างถูกต้องรวดเร็วและเป็นธรรม

(๕) สนับสนุนและประสานหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ให้มีการกำหนดมาตรการและบูรณาการ การปฏิบัติเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ประชาชน ผู้เสียหาย พยาน รวมถึงบุคคลที่ถูกจับกุมหรือผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวหรือพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง หรือศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดยกฟ้องเพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

(๖) กรณีเหตุการณ์หรือคดีที่เป็นข้อสงสัยของประชาชนและ/หรือต่างประเทศได้รับการเร่งรัดและนำเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบโดยทันที เพื่อค้นหาความจริงให้ได้ข้อยุติและชี้แจงให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

(๗) ส่งเสริมและสนับสนุนการนำเทคโนโลยี การวิจัยทางองค์ความรู้และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ มาช่วยในการค้นหาความจริง หรือตรวจพิสูจน์ทางนิติวิทยาศาสตร์ นิติภาษาศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์แขนงอื่น ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกเป็นธรรมเนียมให้กับประชาชน และเป็นการพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เป็นที่ยอมรับกับทุกฝ่าย

(๘) อำนวยความสะดวกในการดำเนินคดีความมั่นคงให้มีประสิทธิภาพทั้งกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานที่รัดกุมและโปร่งใส ผู้ต้องหาได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายและสามารถนำผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็ว

(๙) เจ้าหน้าที่รัฐทุกฝ่ายปฏิบัติอยู่ในกรอบของกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนประเพณี และผู้กระทำผิดไม่ว่าจะเป็นฝ่ายใดต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและรวดเร็ว

(๑๐) ในพื้นที่เจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายพลเรือนมีความพร้อมและประชาชนมีความเข้มแข็งในการควบคุมป้องกันสถานการณ์ความไม่สงบ ให้เสนอยกเลิกกฎหมายพิเศษ อาทิ ยกเลิกการประกาศใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ และส่งเสริมการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบท ความต้องการของประชาชน

(๑๑) ส่งเสริมและพัฒนาระบบเรือนจำ ทัณฑสถานให้เหมาะสมกับพื้นที่ตามหลักปฏิบัติทางศาสนา อาทิ ให้ผู้ต้องขังได้ปฏิบัติศาสนกิจ การแต่งกาย การจัดเลี้ยงอาหาร รวมทั้งการเยี่ยม การย้ายผู้ต้องขังกลับภูมิลำเนา และการแก้ไขปัญห ปริมาณผู้ต้องขังแออัด โดยจัดทำระบบในการควบคุมให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

(๑๒) ช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุความไม่สงบ ทั้งด้านทรัพย์สิน จิตใจ จิตวิญญาณ การศึกษา อาชีพ การติดตามเยี่ยมเยียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบอยู่ในสังคมได้อย่างปกติไม่เป็นภาระ กรณีที่ดินและทรัพย์สินที่ผู้ได้รับผลกระทบ

ไม่สามารถดำเนินการหรือใช้ประโยชน์ รวมทั้งการนำที่ดินและทรัพย์สินดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ให้กับกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบและกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ เพื่อสร้างอาชีพสร้างรายได้

(๑๓) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการเยียวยาชุมชนเพื่อเสริมสร้างการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ อาทิ ชุมชนบ้านคอกกระบือ ชุมชนบ้านส้ม ชุมชนบ้านเกาะหวาย จังหวัดปัตตานี ชุมชนบ้านต้นหยงลิ้มอ จังหวัดนราธิวาส ชุมชนบ้านเยาะ จังหวัดยะลา เป็นต้น

๖) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การเสริมสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ วิถีชีวิตและความต้องการของประชาชน ประกอบด้วย ๒๑ กลยุทธ์ดำเนินการ

(๑) ผลักดันให้มีการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านถนน สะพาน ประปา และไฟฟ้า ในหมู่บ้านชุมชนเป้าหมายที่บริการของรัฐยังเข้าไม่ถึง การติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะในพื้นที่เป้าหมาย อาทิ ไฟฟ้าบ้านเหมืองลาบ เป็นชุมชนที่ไฟฟ้าเข้าไม่ถึงมากกว่า ๑๐๐ ปี รวมทั้งการพัฒนาระบบด้านชายแดน และระบบโลจิสติกส์

(๒) ผลักดันการปรับปรุงและพัฒนารถไฟในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากการขนส่งที่ประชากรในพื้นที่นิยมใช้บริการมากที่สุด โดยการปรับเปลี่ยนการให้บริการให้มีความทันสมัย การใช้หัวรถจักรและปรับปรุงตู้ขนส่งใหม่ การจัดให้มีสถานีที่ละหมาดและบริการอาหาร ฮาลาลบนรถไฟ การรักษาความสะอาด การตรงต่อเวลา พร้อมทั้งการผลักดันการสร้างเส้นทางรถไฟรางคู่จากอำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส ถึงอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น

(๓) ศึกษาความเป็นไปได้ในธุรกิจการบินและการก่อสร้างสนามบินนานาชาติ เพื่อการพาณิชย์แห่งใหม่ในจังหวัดปัตตานี หรือจังหวัดยะลา หรือจังหวัดสตูล รวมทั้งการพัฒนาปรับปรุงสนามบินนราธิวาสให้มีศักยภาพที่จะพัฒนาไปสู่การเป็นสนามบินนานาชาติ และรองรับการเป็นสนามบินฮาลาลอย่างเต็มรูปแบบ

(๔) ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก เศรษฐกิจพอเพียง การจัดโซนนิ่งการปลูกพืช วิสาหกิจชุมชน OTOP SMEs ผลิตภัณฑ์ของดีชายแดนใต้ ธุรกิจบริการสุขภาพ โดยใช้การรวมกลุ่มธุรกิจ เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงาน

(๕) สนับสนุนส่งเสริมและผลักดันให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูอาชีพการทำนาในพื้นที่นาร้าง การฟื้นฟู

อาชีพการปลูกไม้ผลประจำถิ่นที่มีผลตอบแทนเชิงเศรษฐกิจสูง อาทิ ทุเรียน ส้ม ไซกุน ส้มโอปูโก มังคุด ลองกอง เงาะ กล้วยหิน ลูกหยี

(๖) สนับสนุนส่งเสริมและผลักดันให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทางพารา/ปาล์มน้ำมัน โดยการเพิ่มผลผลิตต่อการเพิ่มมูลค่าและการใช้ประโยชน์ การแปรรูปที่หลากหลาย โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ใช้ยางพาราในการสร้างถนนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการผลิตไบโอดีเซลจากน้ำมันปาล์ม

(๗) ส่งเสริมปศุสัตว์เพื่อสร้างอาชีพ การบริโภค อุตสาหกรรม และการส่งออก โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อ โคนม แพะเนื้อ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่เบตง สัตว์เศรษฐกิจอื่น ๆ และพืชอาหารสัตว์ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการแข่งขันและการเพาะเลี้ยงนกเขาชวา นกกรงหัวจุกในเชิงพาณิชย์ การแก้ไขปัญหาการรังนกนางแอ่นตกต่ำ รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาด้านกักกันสัตว์ระหว่างประเทศ การผลักดันการจัดตั้งศูนย์และพัฒนาสัตวแพทย์ การผลักดันการจัดตั้งคณะสัตวแพทยศาสตร์และโรงพยาบาลสัตว์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๘) การฟื้นฟูธุรกิจประมงเพื่อรองรับอุตสาหกรรมแปรรูปสัตว์น้ำด้วยการผลักดันให้มีการขุดลอกร่องน้ำปัตตานี เพื่อให้เรือประมงของปัตตานีที่มีประมาณมากกว่า ๔,๐๐๐ ลำ สามารถเข้ามาจอดในท่าเทียบเรือได้อย่างในอดีต และขุดลอกร่องน้ำสายสำคัญอื่น ๆ การขยายพื้นที่ทำการประมงในต่างประเทศ การปรับปรุงท่าเทียบเรือ ที่จอดพักเรือ แหล่งอาศัยสัตว์น้ำทางทะเลและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ พร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งในกลุ่มประมง อาทิ เรืออวนลากข้าง เรืออวนรุน

(๙) การสร้างความมั่นใจให้เกษตรกร โดยร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องแทรกแซงและประกันราคาผลผลิตทางการเกษตร และจัดหาตลาดรองรับ

(๑๐) สนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจฮาลาล ให้เป็นไปตามหลักการศาสนา มีมาตรฐานด้านวิทยาศาสตร์ โดยผลักดันให้มีการใช้ประโยชน์จากนิคมอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล จังหวัดปัตตานี การผลักดันจัดตั้งศูนย์แสดงสินค้าและบริการข้อมูลด้านฮาลาลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าและบริการฮาลาล ทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งทำอากาศยานสถานีขนส่งมวลชนที่สำคัญ อาทิ ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ ทำอากาศยานดอนเมือง สถานีรถไฟหัวลำโพง และร้านต้มยำไทยในมาเลเซีย รวมทั้งการบูรณาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดทั้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภูมิภาคอื่นในประเทศ และต่างประเทศ ตลอดจนพัฒนายกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าฮาลาลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในแต่ละระดับ

(๑๑) การยกระดับและพัฒนาธุรกิจร้านอาหารไทย/ต้มยำทั้งในและต่างประเทศ อาทิ การให้บริการ การปรับปรุงเมนูอาหาร รวมทั้งเปิดหลักสูตรระยะสั้นในการ

ปรุงอาหารให้กับผู้ประกอบการเพื่อรักษามาตรฐานอาหารไทย การปรับปรุงสถานที่ให้ถูกสุขลักษณะและสวยงาม การจัดเตรียมและฝึกอบรมพนักงานบริการ/ผู้ประกอบการอาหาร การสนับสนุนจัดตั้งและส่งเสริมสมาคมต้มยำไทยในมาเลเซียให้มีความเข้มแข็ง การผลักดันลดค่าธรรมเนียมพนักงานให้บริการในร้านต้มยำไทยในมาเลเซีย ตลอดจนการสร้างภาพลักษณ์ (Brand Image) ให้กลุ่มผู้ประกอบการและพนักงานบริการร้านต้มยำไทยในมาเลเซีย เป็นผู้สร้างรายได้และนำเงินตราเข้าประเทศประมาณการปีละไม่น้อยละ ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ ล้านบาท

(๑๒) การเพิ่มศักยภาพแรงงาน การแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ และการแก้ไขปัญหาการทำงานของคนไทยในต่างประเทศ

(๑๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตร อุตสาหกรรมการพาณิชย์ การบริการ รวมทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) การสร้างคุณค่าของสินค้า (Value Creation) การสนับสนุนส่งเสริมการออกแบบสินค้าและบรรจุภัณฑ์ การริเริ่มส่งเสริมให้มีธุรกิจเชิงสร้างสรรค์ และการสร้างตราสัญลักษณ์ของสินค้า (Branding) จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๑๔) สนับสนุนและส่งเสริมการรวมกลุ่มของประชาชนในการประกอบอาชีพและธุรกิจในรูปแบบสหกรณ์ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และหลักศาสนา อาทิ สหกรณ์อิสลาม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์การเกษตร

(๑๕) สนับสนุนส่งเสริมและเชิญชวนนักลงทุนเข้ามาลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือนำส่วนแยกการผลิตมาผลิตในพื้นที่ รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมการจัดตั้งโรงงานในลักษณะโครงการ Hand In Hand ซึ่งเป็นการบูรณาการดำเนินงานระหว่างภาครัฐกับชุมชน รวมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดหาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมและจัดตั้งเขตอุตสาหกรรมหรือนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อรองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมที่สำคัญ อาทิ อุตสาหกรรมยางพารา อุตสาหกรรมไม้ยางพารา

(๑๖) สนับสนุนส่งเสริมให้มีการจัดมหกรรมสินค้าชายแดนใต้ทั้งในและต่างประเทศ กิจกรรมกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่เพื่อสร้างความคึกคักและส่งเสริมการตลาด รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าทั้งในและต่างประเทศ

(๑๗) สนับสนุนส่งเสริมตามแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle : IMT-GT) การค้าชายแดน การค้าผ่านแดน การส่งออก และการเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economic Community : AEC) เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

(๑๘) การลดค่าครองชีพของประชาชน โดยการสนับสนุนสินค้าและบริการราคาถูก การส่งเสริมการเพาะปลูกพืชและการเพาะเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภค การจัดทำ

บัญชีครัวเรือน การผลักดันพลังงานทางเลือกและพลังงานทดแทน อาทิ การจัดตั้งสถานีบริการ NGV ในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างน้อยจังหวัดละ ๑ แห่ง พลังงานชีวมวลและชีวภาพ พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานขยะ รวมถึงมาตรการอื่น ๆ

(๑๙) การสนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยขอความร่วมมือหน่วยงานของรัฐและเอกชนให้มีการใช้วัตถุดิบ สินค้าและบริการ และการจัดซื้อจัดจ้างกับผู้ประกอบการในพื้นที่ อาทิ การใช้โต๊ะเก้าอี้จากไม้ยางพารา การตัดเย็บเสื้อผ้า ชุดนักเรียน ชุดกีฬา ชุดทหาร โดยผู้ประกอบการในพื้นที่

(๒๐) ผลักดันมาตรการทางการเงินการคลัง มาตรการทางภาษี และการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในรูปแบบต่าง ๆ การกำหนดเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งมาตรการอื่น ๆ ให้เป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและสร้างแรงจูงใจด้านการค้าการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒๑) กำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในเบื้องต้นได้มีร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาให้จังหวัดปัตตานีเป็นศูนย์กลางประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา และอิสลามศึกษานานาชาติ ศูนย์อุตสาหกรรมฮาลาล จังหวัดยะลา เป็นศูนย์กลางการเกษตรและตลาดการเกษตร จังหวัดนราธิวาส เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเพื่อการพัฒนาควบคู่กับพื้นที่ของประเทศมาเลเซีย จังหวัดสงขลาและสตูล เป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าภายในและระหว่างประเทศ จังหวัดสตูล เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับภูมิภาค จังหวัดสงขลา เป็นศูนย์กลางยางพาราโลก ศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและกีฬาระดับโลก

๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต การท่องเที่ยว กีฬาและผู้ด้อยโอกาส ประกอบด้วย ๑๒ กลยุทธ์ดำเนินการ

(๑) ประชาชน ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต การส่งเสริมความรู้ของมารดา และเพิ่มการสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับส่งเสริมให้เด็กเล็กเข้าถึงผู้ปกครองที่มีคุณภาพอาหารที่เหมาะสม และมีระบบการกระตุ้นพัฒนาการที่ดี การสร้างอาชีพและสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกับประชาชนในภูมิภาคอื่น และสอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่

(๒) ส่งเสริมและพัฒนาบทบาทสตรีให้มีส่วนร่วมในครอบครัว ชุมชน และสังคมมากขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส ผู้ได้รับผลกระทบ

(๓) ช่วยเหลือ ดูแล เยี่ยมเยียนผู้ด้อยโอกาสทางสาธารณสุข ผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง อาทิ โรคเรื้อรังในผู้ใหญ่ เบาหวาน ความดันโลหิต ผู้พิการทางจิต ผู้พิการ เป็นต้น

(๔) สนับสนุนโครงการแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเคลื่อนที่จากทุกภาคส่วน มาตรวจรักษาผู้ป่วยที่ขาดโอกาสทางการแพทย์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ โรคเกี่ยวกับตา โรคเกี่ยวกับฟัน โรคผิวหนัง โรคไต เป็นต้น

(๕) สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันสำหรับการดูแลผู้พิการ รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ประสานงานร่วมกับองค์กรศาสนา สมาคม มูลนิธิต่าง ๆ เพื่อดูแลเด็กกำพร้าผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เรียนจบหรือกำลังศึกษาในสาขาวิชาการแพทย์และสาธารณสุข หรือในสาขาที่ขาดแคลนที่ทำงานหรือศึกษาในต่างประเทศ กลับมาทำงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๗) เตรียมความพร้อมนักเรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาเพื่อเรียนต่อไปเป็นแพทย์ ทันตแพทย์ หรือบุคลากรทางด้านสาธารณสุขหรือในสาขาที่ขาดแคลน

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจบริการ และการท่องเที่ยว บนฐานทุนทางศาสนาและทุนทางวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการสร้างภาพลักษณ์ รวมทั้งสร้างมาตรการจูงใจ โดยร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยเชิญชวนคนนอกพื้นที่ทั้งในและต่างประเทศมาเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๙) ส่งเสริมและสนับสนุนบูรณาการด้านกิจกรรมการกีฬา ทั้งสากลและพื้นบ้าน รวมทั้งการบูรณาการการสร้างสนามกีฬาทุกประเภทในพื้นที่อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน ให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการแข่งขันกีฬาทุกประเภทภายในประเทศและต่างประเทศ

(๑๐) ส่งเสริม สนับสนุนสันตนาการด้านดนตรี รวมทั้งอุปกรณ์วงดนตรี วงโยชวาทิต หรือวงออร์เคสตราแก่สถาบันการศึกษาหรือองค์กรปกครองท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่มีความพร้อมและให้ความสนใจ

(๑๑) การใช้ประโยชน์จากที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น การแก้ไขปัญหาเขตอุทยานแห่งชาติทับที่ทำกินของประชาชน อาทิ กรณีเขตอุทยานแห่งชาติ บูโด-สุไหงปาตี การเร่งรัดให้ประชาชนได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนิคมสร้างตนเองจำนวน ๕ แห่ง ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย นิคมสร้างตนเองสุคีริน ศรีสาคร เบตง ชารโตะ โลกโพธิ์ เทพา รัตภูมิ นิคมพัฒนาภาคใต้จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล รวมทั้งการแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรชายฝั่ง ความยากจนของชาวประมงพื้นบ้าน และอื่น ๆ

(๑๒) ส่งเสริมและสนับสนุนบูรณาการกับทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตอย่างยั่งยืน โดยนำศาสนา การกีฬา การสาธารณสุข และครอบครัวเป็นตัวนำในการแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต รวมทั้งการแก้ไขปัญหาอบายมุข การลดแหล่งอบายมุขในเขตชุมชนต่าง ๆ

๘) ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ประกอบด้วย ๘ กลยุทธ์ดำเนินการ

(๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจในนโยบายและการดำเนินงานของรัฐบาล รวมทั้งเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญา และสิ่งที่ดีงามในท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีแก่ประชาชนชาวไทยภูมิภาคอื่นและต่างประเทศ

(๒) การเพิ่มช่องทางการสื่อสารในระดับหมู่บ้าน โดยสร้างเครือข่ายด้านการสื่อสารสร้างความเข้าใจ โดยบัณฑิตอาสา และอาสาสมัครรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการประสาน และบูรณาการกับเครือข่ายวิทยุชุมชน สื่อมวลชนในท้องถิ่น โฆษกชาวบ้าน

(๓) ผลิตสื่อสำหรับการตอบโจทยในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในประเด็นความขัดแย้ง ประวัติศาสตร์ ความเชื่อ วัฒนธรรม ศาสนา และการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ของประชาชนในพื้นที่ทุกศาสนา เพื่อเผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ และสื่ออื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๔) ส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึง และสามารถใช้องค์ความรู้ทางการสื่อสารของรัฐทุกรูปแบบ เพื่อให้เกิดการรับรู้และความเข้าใจสถานการณ์ภาคใต้ที่เป็นจริง ให้เห็นว่าเป็นปัญหาร่วมกันของสังคม และมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาในมิติต่าง ๆ

(๕) เสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการพัฒนาและแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้กับต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาและการแก้ไขปัญหา รวมทั้งเชื่อมโยงการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในพื้นที่กับคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไปศึกษาหรือกำเนิดหรือประกอบอาชีพในต่างประเทศและสังคมมุสลิมในต่างประเทศ

(๖) เปิดพื้นที่การสื่อสารสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเสรีภาพในการสะท้อนความคิดเห็นต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ โครงการเยาวชนย้อนรอยประวัติศาสตร์ชายแดนใต้ มหกรรมสันติภาพชายแดนใต้ นักเยาวชนสร้างสรรค์สื่อชายแดนใต้ ร้านน้ำชาเพื่อเปิดพื้นที่พูดคุยในสถานศึกษา เป็นต้น

(๓) สร้างช่องทางการสื่อสารในรูปแบบการสร้างเครือข่ายด้านการสื่อสารและสร้างความเข้าใจกับสื่อมวลชนทุกแขนงทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๔) สนับสนุนการผลิตสื่อ โดยใช้ภาษามลายูและภาษาอื่น ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจและเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน รวมทั้งรองรับสถานีวิทยุโทรทัศน์ และสถานีวิทยุกระจายเสียงภาษามลายูและภาษาต่างประเทศอื่น ๆ

๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ๘ กลยุทธ์ดำเนินการ

(๑) ร่วมมือกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดีและประสานงานในโครงการความร่วมมือ ความช่วยเหลือ และการแก้ไขปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้กับต่างประเทศ ทั้งนี้ภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรี รวมทั้งแนวทางหรือนโยบายที่กระทรวงการต่างประเทศได้กำหนดไว้

(๒) พัฒนาความร่วมมือกับกลุ่มประเทศประชาคมอาเซียน โลกมุสลิมและองค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และศาสนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๓) เผยแพร่ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องให้กับประเทศโลกมุสลิมและเวทีต่างประเทศ โดยสนับสนุนให้มีการดำเนินการเดินทางไปพบปะสร้างความเข้าใจ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก เพื่อรักษาภาพลักษณ์การปฏิบัติต่อชาวไทยมุสลิมของรัฐบาลอย่างเสมอภาค

(๔) ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างความร่วมมือกับกลุ่มประเทศโลกมุสลิม และประชาคมอาเซียนในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(๕) สนับสนุนความร่วมมือและกิจกรรมด้านศาสนากับต่างประเทศ โดยการนำผู้ที่มีความรู้ทางศาสนาอิสลาม ศาสนาพุทธ และศาสนาอื่น เป็นที่ยอมรับมาพบปะแลกเปลี่ยนและเผยแพร่ความรู้ทางศาสนาที่ถูกต้อง รวมทั้งการพบปะแลกเปลี่ยนผู้มีความรู้ทางศาสนาระหว่างประเทศ

(๖) ส่งเสริมความร่วมมือโดยนำจุดเด่นของพื้นที่ อาทิ ด้านการเกษตร ยางพารา การประมง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีการผลิตและธุรกิจฮาลาล การสาธารณสุข รวมถึงการเยียวยา พื้นฟู เป็นต้น ภายใต้กรอบการพัฒนาเศรษฐกิจต่าง ๆ อาทิ JDS , IMT-GT หรือกรอบนโยบายอื่น ๆ ที่รัฐบาลได้กำหนดไว้

(๗) การส่งเสริมให้มีเครือข่าย หรือให้มีผู้แทนหน่วยงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติงานในต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจอันดี

และประสานงานในโครงการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้กับต่างประเทศภายใต้ อำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนด

(๘) ส่งเสริมและสนับสนุนประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือให้คนไทยที่พำนักหรือประกอบธุรกิจใน ต่างประเทศได้ใช้โอกาสศักยภาพในการสร้างความเจริญให้กับจังหวัดชายแดนภาคใต้

การกำหนดเป้าหมายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการกำหนดเป้าหมาย ในสองลักษณะ ดังนี้

๑. การกำหนดเป้าหมายร่วมของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา เนื่องจากในการกำหนดยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ของ กอ.รมน. และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาของ ศอ.บต. นั้นแต่ละหน่วยได้จัดทำขึ้นตามกรอบภารกิจของตนเอง เป็นหลัก ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ทั้งสองด้านมีความเชื่อมโยงและสนับสนุน ซึ่งกันและกัน สมช. จึงได้ร่วมกับ กอ.รมน.และ ศอ.บต.กำหนดเป้าหมายร่วมของยุทธศาสตร์ด้าน ความมั่นคงและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา สำหรับให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยึดถือเป็นจุดหมาย สูงสุดในการจัดทำแผนงาน โครงการ และการปฏิบัติงานให้บรรลุผล ประกอบด้วย ๒๕ เป้าหมาย ดังนี้

(๑) พื้นที่เศรษฐกิจในเมืองสำคัญ และสถานที่ชุมชนสาธารณะ ปลอดภัยจากความ เสี่ยงของเหตุการณ์รุนแรงขนาดใหญ่ เช่น เหตุระเบิดขนาดใหญ่หรือพร้อมกันหลายจุด

(๒) หมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นพื้นที่เขตอิทธิพลของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง ลดจำนวน ลงในพื้นที่เดิมและไม่ขยายเพิ่มในพื้นที่ใหม่ และมีการจัดตั้งการใช้งาน และการควบคุมกำลัง ประชาชนอย่างเป็นระบบ

(๓) ศาสนสถาน ศาสนบุคคล และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการคุ้มครอง/ เฝ้าระวังให้ปลอดภัยจากเหตุรุนแรง

(๔) เจ้าหน้าที่รัฐทุกฝ่ายปฏิบัติอยู่ในกรอบของกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผน ประเพณี และผู้กระทำผิดไม่ว่าจะเป็นฝ่ายใด ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและ รวดเร็ว

(๕) คดีหรือเหตุการณ์ที่เป็นข้อสงสัยของประชาชนและต่างประเทศได้รับการ เร่งรัดและนำเข้าสู่กระบวนการตรวจสอบโดยทันทีเพื่อค้นหาความจริงให้ได้ข้อยุติและชี้แจงให้ ผู้เกี่ยวข้องรับทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

(๖) การดำเนินคดีความมั่นคงมีประสิทธิภาพ ทั้งกระบวนการรวบรวมพยานหลักฐานที่รัดกุม และ โปร่งใส ผู้ต้องหาได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย และสามารถนำผู้กระทำผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็ว

(๗) กระบวนการยุติธรรมทางเลือกได้รับการสนับสนุน โดยให้ผู้เสียหายหรือผู้ต้องหา และชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมการกระบวนการคลี่คลายความขัดแย้ง และการระงับข้อพิพาท ผู้บริสุทธิ์ที่ได้รับผลกระทบ ได้รับการเยียวยาที่เป็นธรรม

(๘) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบที่ได้รับการเยียวยาด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ทั้งระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน รวมทั้งลดเงื่อนไขการใช้ความรุนแรงตลอดจนสร้างความไว้วางใจ

(๙) ประชาชนมีความเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริงในพื้นที่ผ่านเวทีการสื่อสารที่ส่งเสริมการพูดคุยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๑๐) จำนวนกลุ่มเป้าหมายมีองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางและทักษะการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีด้วยวิธีต่างๆ เช่น การจัดอบรมหลักสูตร หรือการสัมมนาเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

(๑๑) การลงทุนทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มั่นคง สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ วิถีชีวิต ตรงกับความต้องการของประชาชน และมีผลต่อการสร้างอาชีพ และการกระจายรายได้ที่ทั่วถึงให้กับประชาชน ส่งผลให้อัตราการว่างงานในระดับหมู่บ้านลดลงอย่างต่อเนื่อง

(๑๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ เทคโนโลยี ศักยภาพแรงงาน ทั้งต้นน้ำ ปลายน้ำ ครอบคลุมทั้งพื้นที่ในประเทศ และรอยต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

(๑๓) สถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชนได้รับการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรการศึกษาและครูทั้งสายสามัญและศาสนาอย่างครบถ้วน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานกลางของประเทศ

(๑๔) เด็ก เยาวชน และผู้ที่ยอยู่นอกระบบการศึกษา ได้รับความรู้ การเพิ่มทักษะการประกอบอาชีพ โดยการพัฒนา สร้างแหล่งเรียนรู้ และสนับสนุนระบบการศึกษานอกโรงเรียน

(๑๕) ประชาชนในพื้นที่ที่เสี่ยงได้รับหลักประกันของการมีสิทธิในการใช้ประโยชน์จากที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นเพื่อการดำรงชีพ และการสร้างรายได้ที่พอเพียง ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

(๑๖) ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขและการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างเต็มประสิทธิภาพ

(๑๗) ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายปฏิบัติตามประเพณีและศาสนา เป็นพลังสร้างสรรค์สังคมพหุวัฒนธรรม และเป็นที่ยอมรับของสังคมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งเกิดความรู้สึกและความภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองไทย

(๑๘) การฟื้นฟูอนุรักษ์ รักษาอัตลักษณ์ทางภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรม ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่มีเพิ่มขึ้น

(๑๙) เด็ก และเยาวชน มีความรู้ภาษาไทย ภาษามลายู ภาษามลายูท้องถิ่น และภาษาต่างประเทศที่สำคัญในทุกระดับการศึกษา

(๒๐) ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน นักการศึกษา สื่อมวลชน สตรี เด็ก และเยาวชนมีบทบาทในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในชุมชนเพิ่มขึ้น

(๒๑) ประชาชนได้รับข้อมูลสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน และเป็นจริง และตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกับการแก้ไขปัญหาในเชิงสร้างสรรค์

(๒๒) ประเด็นปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ถูกหยิบยกเป็นวาระระหว่างประเทศ อาทิ เวทีขององค์การความร่วมมืออิสลาม (OIC) และสหประชาชาติ (UN)

(๒๓) ประชาชนในโลกมุสลิมและต่างประเทศ มีความเข้าใจและสนับสนุนการพัฒนา รวมทั้งแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยอาศัยความร่วมมือของประชาคมอาเซียนและกิจการฮัจญ์

(๒๔) หน่วยงานของรัฐมีประสิทธิภาพในการอำนวยความสะดวกการจัดพื้นที่ และกระบวนการสื่อสาร พูดคุย เพื่อลดและป้องกันการขยายตัวของความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนกับประชาชนเพิ่มขึ้น

(๒๕) จำนวนเวที ส่งเสริม สนับสนุนกระบวนการพูดคุยระหว่างผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการแสวงหารูปแบบการกระจายอำนาจที่สนับสนุนให้ท้องถิ่นมีบทบาทและส่วนร่วมที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และอยู่ในกรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีมากขึ้น

(๒๖) ผู้มีความคิด ความเชื่อ อุดมการณ์ต่างจากรัฐ มีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุย เพื่อสันติภาพที่ได้รับการมอบหมายจากรัฐบาล ได้รับหลักประกันความปลอดภัยจากรัฐอย่างทั่วถึง

(๒๗) กลไกขับเคลื่อนการนำนโยบายและยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ดำเนินงานอย่างเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ

(๒๘) ประชาชนมีส่วนร่วมในการนำนโยบายยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

(๒๙) เจ้าหน้าที่ทุกระดับต้องมีความเข้าใจนโยบายและยุทธศาสตร์ไปในทิศทางเดียวกัน

๒. การกำหนดพื้นที่เป้าหมายด้านความมั่นคง

ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้านความมั่นคง กอ.รมน. ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายตามระดับความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยใช้ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความรุนแรง และความสำคัญของพื้นที่ จำนวน ๘ ประเด็น ได้แก่ ๑) หัวเมืองเก่า ๑ เมือง ๒) เมืองเศรษฐกิจหลัก ๖ เมือง (เวิน อ.หาดใหญ่) ๓) พื้นที่ป่าเขา/ชายขอบเขา ๔) หมู่บ้านจัดตั้ง ๕) สถิติการก่อเหตุ ๖) ชุมชนไทยพุทธที่ต้องเฝ้าระวัง ๗) โรงเรียนพื้นที่เสี่ยง ๘) พื้นที่ประกาศใช้ พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรฯ จึงได้แบ่งพื้นที่ ออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ตารางที่ ๓-๔ แสดงการกำหนดพื้นที่เป้าหมายด้านความมั่นคง

จังหวัด	พื้นที่ระดับ ๑ (พื้นที่เสริมสร้างความ มั่นคง)			พื้นที่ระดับ ๒ (พื้นที่เฝ้าระวัง)			พื้นที่ระดับ ๓ (พื้นที่เสริมสร้างการ พัฒนา)		
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน
ยะลา	๓	๒๒	๕๙	๓	๑๓	๓๘	๒	๒๓	๒๓๘
ปัตตานี	๔	๑๕	๔๒	๖	๓๗	๖๒	๒	๕๕	๕๔๓
นราธิวาส	๓	๒๐	๓๗	๘	๓๖	๑๒๑	๒	๒๑	๔๒๗
๔ อ.จว.ส.ป.	-	-	-	๓	๕	๑๓	๔	๓๑	๓๔๗
รวม	๑๐	๖๑	๑๓๖	๒๐	๕๕	๒๓๔	๑๐	๑๓๔	๑,๖๐๐

บทที่ ๔

ปัญหาการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและ งานด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหา จังหวัดชายแดนภาคใต้

กลไกและกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการบริหารการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ ในสมัยรัฐบาลของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ดำเนินการผ่านกลไกที่สำคัญประกอบด้วย

๑. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีตาม พรบ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๕) โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็น ผอ. รมน. ผู้บัญชาการทหารบก (ผบ.ทบ.) เป็นรอง ผอ.รมน. และเสนาธิการทหารกองทัพบก (เสธ. ทบ.) เป็นเลขาธิการ กอ.รมน. เพื่อทำหน้าที่หลัก ในการเสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแผนและแนวทางนั้น รวมทั้งทำหน้าที่อำนวยการ ประสานงาน และเสริมการปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานตามที่กำหนด

สำหรับในระดับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้จัดตั้ง กอ.รมน. ภาค ๔ ขึ้นโดยมีแม่ทัพภาค ๔ เป็น ผอ.รมน. ภาค ๔ มีหน้าที่รับผิดชอบและสนับสนุนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรในเขตพื้นที่ภาคใต้และโดยเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้จัดโครงสร้างหน่วยย่อยรองรับการดำเนินงานที่เน้นภารกิจด้านความมั่นคงเป็นหลัก และดำเนินงานด้านการพัฒนาเป็นลำดับรอง ประกอบด้วย หน่วยปฏิบัติงานด้านความมั่นคง ได้แก่ (๑) กองบัญชาการผสมพลเรือน ตำรวจ และทหาร (พตท.) ซึ่งมี มทก. ๔ เป็น ผบ.พตท. (๑.๒) หน่วยเฉพาะกิจ (ฉก.) หมายเลข ๑ ตัวกำหนดให้รับผิดชอบพื้นที่ระดับจังหวัดๆ ละ ๑ ฉก. รวม ๔ จังหวัด (เว้นจังหวัดสตูล) รวม ๔ ฉก. (๑.๓) ฉก.หมายเลข ๒ ตัว กำหนดให้รับผิดชอบพื้นที่ระดับอำเภอๆ ๑ ฉก. จำนวน ๓๗ อำเภอ รวม ๓๗ ฉก. และ (๑.๔) ชุดปฏิบัติการ (ชป.) กำหนดให้รับผิดชอบพื้นที่ระดับหมู่บ้านที่ กอ.รมน. เรียกว่า หมู่บ้านเสริมสร้างสันติสุข หรือหมู่บ้าน ๓ ส. หมู่บ้านละ ๑ ชป. ทั้งนี้ หน่วยงานดังกล่าวได้

ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานตำรวจในระดับจังหวัด ซึ่งมีกองกำกับการตำรวจภูธรจังหวัดทุกจังหวัด และสถานีตำรวจภูธรระดับอำเภอ รวม ๓๗ อำเภอ และสถานีตำรวจภูธรยุทธศาสตร์ในระดับตำบล ด้วย

๒. คณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กพต.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม พรบ. การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ (มาตรา ๖) ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าส่วนราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เลขาธิการ กอ.รมน. ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้แทนภาคประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมเป็นคณะกรรมการ และมีเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่หลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ ศอ.บต. เสนอ รวมทั้งให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการ และการจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งในทางปฏิบัติในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๗ นั้น นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้ รองนายกรัฐมนตรีที่รับผิดชอบงานด้านความมั่นคง เป็นประธาน กพต.

นอกจากนั้น พรบ. การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในมาตรา ๘ กำหนดให้มีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่จัดทำยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และการจัดตั้งงบประมาณด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งอำนวยการ ประสานงาน และบูรณาการทั้งที่เป็นแผนงาน/โครงการของ ศอ.บต. และแผนงาน/โครงการของกระทรวง กรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีโครงสร้างหน่วยงานภายใน ศอ.บต. ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย (๑) สำนักนโยบายและแผน ทำหน้าที่จัดทำ อำนวยการและประสาน นโยบายและแผนในภาพรวม (๒) สำนักประสานนโยบาย การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรับผิดชอบแผนงาน/โครงการด้านพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ จชต. ทั้งหมด (๓) สำนักประสานนโยบายสังคมจิตวิทยา รับผิดชอบแผนงาน/โครงการด้านสังคมจิตวิทยาในพื้นที่ จชต. (๔) สำนักประสานนโยบายการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและกีฬา รับผิดชอบแผนงาน/โครงการด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมและกีฬา ในพื้นที่ จชต. (๕) สำนักบริหารงานยุติธรรม รับผิดชอบแผนงาน/โครงการด้านการอำนวยความยุติธรรมในพื้นที่ จชต. (๖) สำนักสารสนเทศและประชาสัมพันธ์ รับผิดชอบงานสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมของ ๕ จชต. (๗) กองกิจการพิเศษ รับผิดชอบงานด้านการแก้ไขปัญหา

ยาเสพติด การดำเนินมาตรการพิเศษเฉพาะกิจและภารกิจพิเศษต่างๆ และ (๘) กองการต่างประเทศ
รับผิดชอบงานวิเทศสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และสารนิเทศสัมพันธ์

๓. คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กปต.) ซึ่งรัฐบาลได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่งตั้งขึ้นเป็นองค์กรอำนาจการระดับชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ทำหน้าที่ในการสั่งการ อำนาจการ กำกับ ติดตาม ประสานการขับเคลื่อนให้เกิดเอกภาพและบูรณาการในการทำงานร่วมกันของทุกฝ่ายในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะการประสานการทำงานระหว่างกลไก กอ.รมน. และกลไก กพต.ให้มีความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกันได้ โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

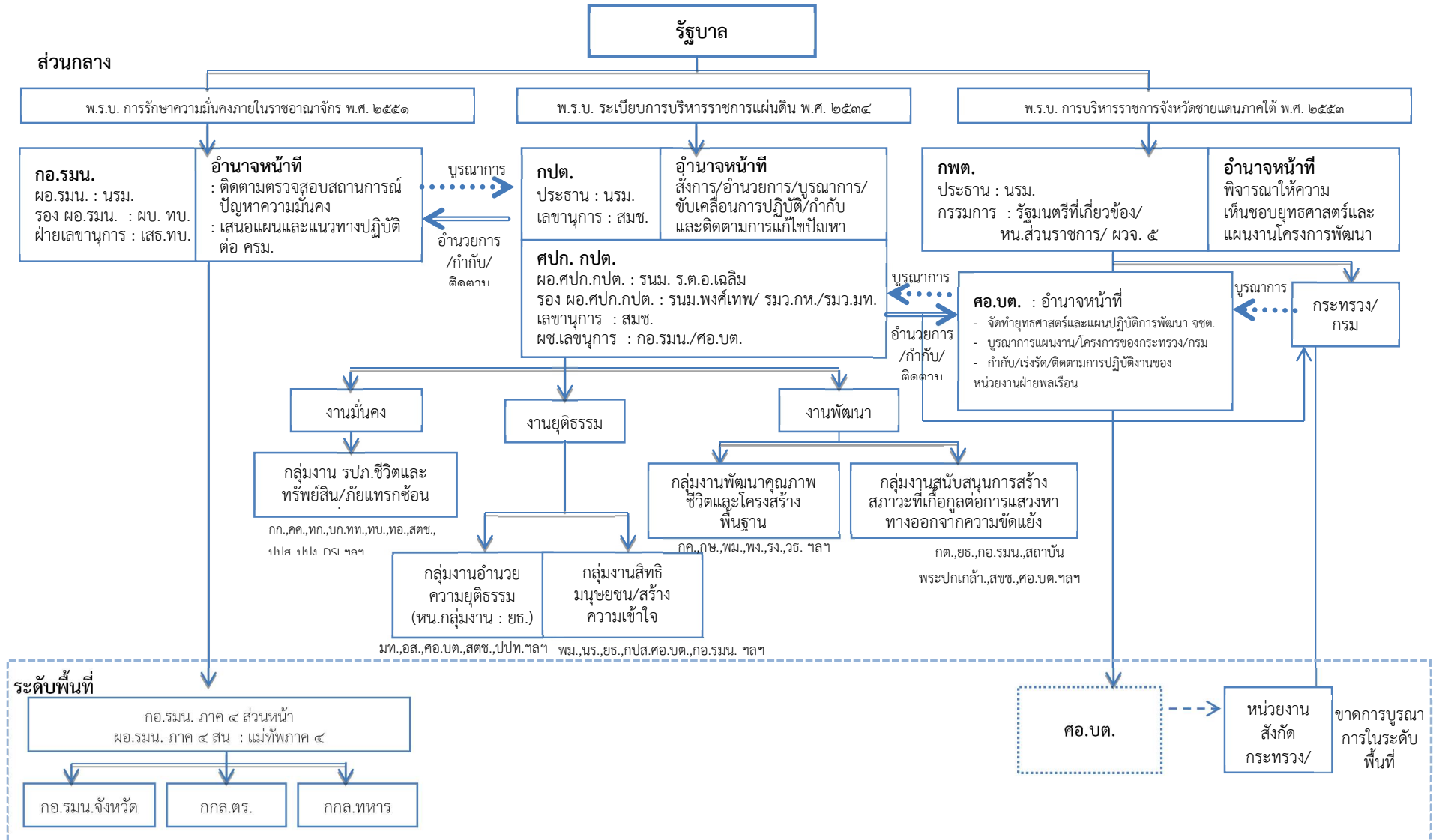
(๑) นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
(๒) รองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก ประชา พรหมนอก)	รองประธานกรรมการ
(๓) รองนายกรัฐมนตรี (นายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล)	รองประธานกรรมการ
(๔) รองนายกรัฐมนตรี (นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา)	รองประธานกรรมการ
(๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน	รองประธานกรรมการ
(๖) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
(๗) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ	กรรมการ
(๘) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
(๙) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
(๑๐) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม	กรรมการ
(๑๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
(๑๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(๑๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
(๑๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
(๑๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
(๑๖) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
(๑๗) เลขาธิการนายกรัฐมนตรี	กรรมการ

(๑๘) ปลัดนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
(๑๙) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	กรรมการ
(๒๐) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
(๒๑) เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
(๒๒) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
(๒๓) รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ราชอาณาจักร	กรรมการ
(๒๔) ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๔	กรรมการ
(๒๕) เลขานุการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการและเลขานุการ
(๒๖) เลขานุการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัด ชายแดนภาคใต้และผู้ช่วยเลขานุการ	กรรมการ
(๒๗) เลขานุการกองอำนวยการรักษาความมั่นคง ภายในราชอาณาจักร	กรรมการและ และผู้ช่วยเลขานุการ

นอกจากนี้ รัฐบาลยังได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เรียกโดยย่อว่า “ศปก.กปต.” เป็นหน่วยงานในลักษณะศูนย์เฉพาะกิจภายใต้การกำกับ ดูแลของ กปต. โดยมีมีอำนาจหน้าที่ในการติดตามสถานการณ์และการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการอำนวยการ สั่งการ และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในการบริหารจัดการพื้นที่ในภาวะวิกฤติ รวมทั้งดำเนินการประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อสถานการณ์เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหา รวมทั้งการสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนและต่างประเทศ

แผนภาพที่ ๔-๑ แสดงกลไกการแก้ไขปัญหา จชต. ในปัจจุบัน

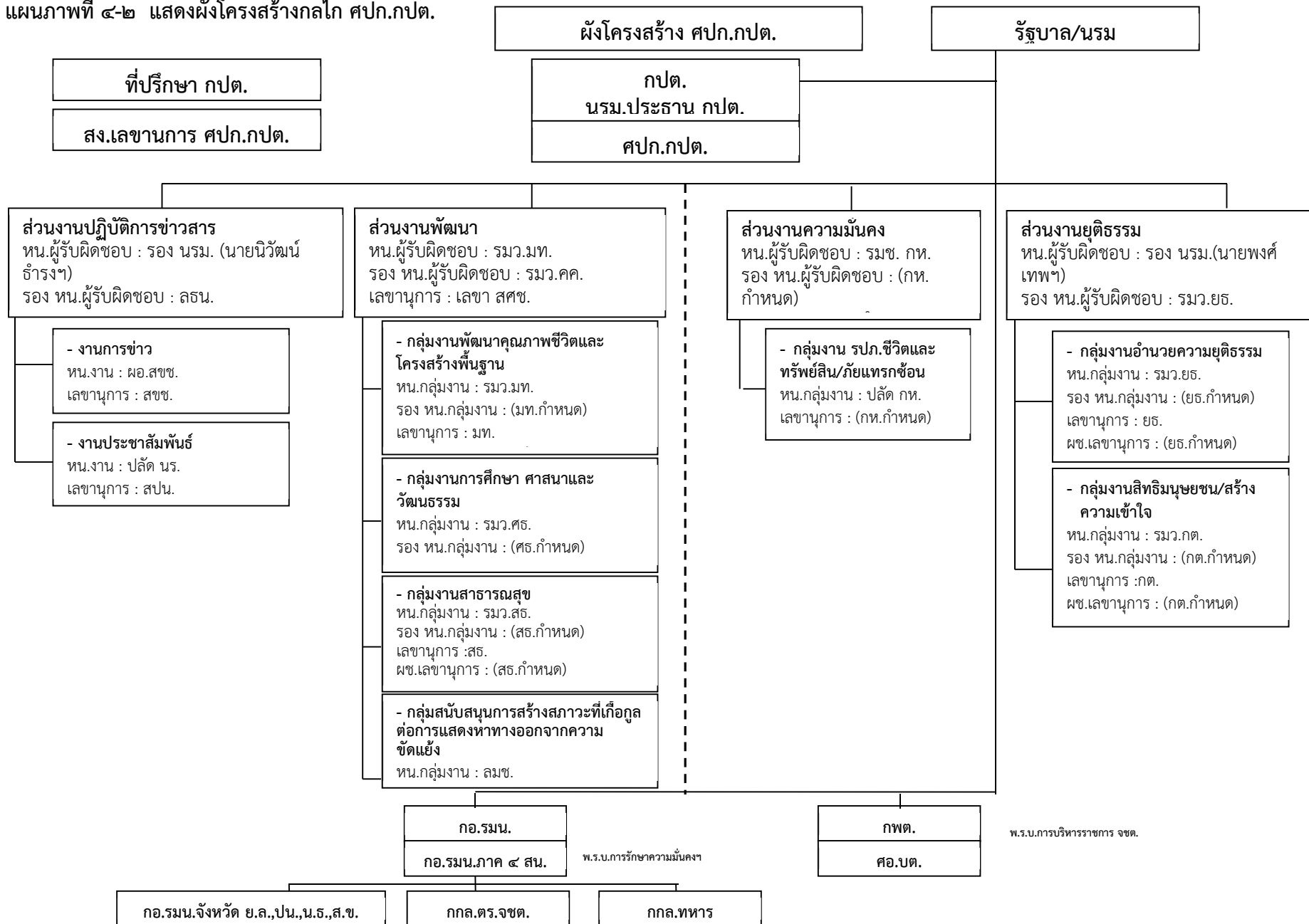
กลไกการแก้ไขปัญหา จชต. ในปัจจุบัน

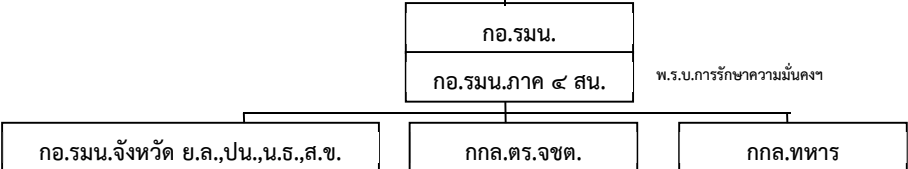
กอ.รมน. : กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
 กปต. : คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
 ศปก.กปต. : ศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
 กพต. : คณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

➡ การบังคับบัญชา
 ➡ การประสานงาน
 ➡ บูรณาการ
 ➡ อำนาจการกำกับ/ติดตาม

แผนภาพที่ ๔-๒ แสดงผังโครงสร้างกลไก สปก.กปต.

พ.ร.บ.การบริหารราชการ จชต.

หากพิจารณาองค์ประกอบของกลไก กอ.รมน. จะพบว่ามีองค์ประกอบหลักจากฝ่ายทหารและหน่วยงานที่มีภารกิจที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงเป็นหลัก ในขณะที่กลไก กพต. มีองค์ประกอบหลักจากหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนา รวมทั้งมีส่วนราชการสำคัญในระดับพื้นที่คือผู้ว่าราชการจังหวัด และผู้แทนภาคประชาสังคมร่วมเป็นกรรมการด้วย ซึ่งอาจพิจารณาได้ว่าทั้งกลไก กอ.รมน. และกลไก กพต. มีองค์ประกอบที่ความสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่กำหนด แต่จากการทำงานในช่วงที่ผ่านมาได้ปรากฏให้เห็นว่ามีลักษณะต่างคนต่างทำตามกรอบภารกิจของแต่ละฝ่าย จึงยังขาดการทำงานที่เชื่อมโยงและสนับสนุนกันในลักษณะการบูรณาการซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีความละเอียดอ่อนสูง และมีสาเหตุที่สลับซับซ้อนและเชื่อมโยงกันในทุกมิติ ต่อมารัฐบาลจึงได้จัดตั้งกลไก กปต. ขึ้นเพื่อเป็นการเชื่อมโยงการทำงานของกลไก กอ.รมน. และกลไก กพต. โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และโดยเฉพาะการมีฝ่ายเลขานุการที่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง สมช.(หน่วยงานจัดทำนโยบายการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้) กับ กอ.รมน. (หน่วยจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง) และ สอ.บต. (หน่วยจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา) แต่อย่างไรก็ตามการกำหนดอำนาจหน้าที่ของกลไก กปต. ยังขาดอำนาจหน้าที่สำคัญในการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนงาน/โครงการด้านความมั่นคง กับยุทธศาสตร์และแผนงาน/โครงการด้านการพัฒนาไว้ด้วย เนื่องจากการบูรณาการในระดับยุทธศาสตร์ที่จะต้องเริ่มดำเนินงานร่วมกันตั้งแต่การประเมินสถานการณ์ปัญหา การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและสาเหตุ การกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการจัดทำแผนงาน โครงการที่จะต้องสอดคล้องเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกันของงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา ดังนั้น กลไก กปต. จึงทำหน้าที่เพียงการพิจารณาแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้แล้วไม่ให้ความซ้ำซ้อนกันและ/หรือให้มีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกันในขั้นการปฏิบัติ รวมทั้งการอำนวยความสะดวก กำกับ และเร่งรัดให้โครงการสามารถดำเนินการให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงยังขาดกลไกที่ทำหน้าที่บูรณาการงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาได้อย่างแท้จริง

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา

การกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของ กอ.รมน. ๖ ด้าน และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา ของ สอ.บต. ๘ ด้าน หากพิจารณาในภาพรวมของประเด็นยุทธศาสตร์ พบว่า ยุทธศาสตร์ทั้งสองด้านมีความครอบคลุมประเด็นที่สอดคล้องกัน ดังนี้

ตารางที่ ๕-๑ แสดงประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง	ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา
๑. การเสริมสร้างความเข้าใจ	๘. การสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ๙. การเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ
๒. การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	๔. การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ภาษา ศิลปะ วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ๖. การเสริมสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ ๗. การพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต การท่องเที่ยว
๓. การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน	๒. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ชุมชนในการร่วมสร้างสันติสุข
๔. การดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน	๕. การเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ การคุ้มครองและส่งเสริมมนุษยชน
๕. การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๒. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ชุมชนในการร่วมสร้างสันติสุข
๖. การมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน	๑. การพัฒนาการบริหารด้านการมีส่วนร่วม และบูรณาการการแก้ไขปัญหาพื้นที่พิเศษ ๓. การสร้างพื้นที่และสภาพแวดล้อมเพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

หมายเหตุ ๑ ๒ ๓ คือ ลำดับประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละด้าน

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในรายละเอียด พบว่ายุทธศาสตร์ทั้งสองด้านยังไม่สะท้อนถึงทิศทางและวิธีการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในประเด็นยุทธศาสตร์เดียวกัน

การกำหนดเป้าหมายการแก้ไขปัญหา

๑. การกำหนดประเด็นปัญหาและเป้าหมาย

การกำหนดเป้าหมายร่วมกันที่ชัดเจนของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินการตลอดจนการจัดทำและบูรณาการแผนงานโครงการให้บรรลุผลตามยุทธศาสตร์แต่ละด้านในช่วงเวลาที่กำหนด ซึ่งแม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้ง สมช. กอ.รมน. และ ศอ.บต. จะได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาที่จัดทำขึ้นภายใต้นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ รวมจำนวน ๒๕ เป้าหมาย แต่เนื่องจากเป้าหมายที่กำหนดยังมีลักษณะเป็นกรอบกว้างๆ ขาดความเฉพาะเจาะจง รวมทั้งขาดขอบเขตในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ ที่จะนำไปสู่การจัดทำแผนงานโครงการให้ตอบสนองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และแก้ไขปัญหาก็ได้อย่างตรงจุด ทำให้การบูรณาการแผนงานโครงการ(Integration) ตัวอย่างเป้าหมายที่กำหนด เช่น (๕)ประชาชนมีความเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริงในพื้นที่ผ่านเวทีการสื่อสารที่ส่งเสริมการพูดคุยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (๑๐) จำนวนกลุ่มเป้าหมายมีองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางและทักษะการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การจัดอบรมหลักสูตร หรือการสัมมนาเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย (๑๑) การลงทุนทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มั่นคง สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ วิถีชีวิต ตรงกับความต้องการของประชาชน และมีผลต่อการสร้างอาชีพ และการกระจายรายได้ที่ทั่วถึงให้กับประชาชน ส่งผลให้อัตราการว่างงานในระดับหมู่บ้านลดลงอย่างต่อเนื่อง (๑๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ เทคโนโลยี ศักยภาพแรงงาน ทั้งต้นน้ำ ปลายน้ำ ครอบคลุมทั้งพื้นที่ในประเทศ และรอยต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน (๑๓) สถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชนได้รับการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรการศึกษาและครูทั้งสายสามัญและศาสนาอย่างครบถ้วน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานกลางของประเทศ เป็นต้น

การบูรณาการแผนงาน โครงการในช่วงที่ผ่านมาจึงเป็นเพียงการรวบรวมแผนงานโครงการปกติ (Collection) ของหน่วยงานที่ดำเนินการต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี โดยไม่สามารถถ่วงถ่วงเพื่อให้มีการทบทวน ปรับปรุง และ/หรือต่อยอดเพื่อขยายผลโครงการเดิมรวมทั้งจัดทำแผนงานโครงการใหม่ๆ ให้ตอบสนองต่อเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าการขาดการกำหนดหมายที่ชัดเจนในช่วงที่ผ่านมา ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการถ่วงถ่วงและบูรณาการแผนงานโครงการด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาให้เกิดพลังต่อการแก้ไขปัญหาก็ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

๒. การกำหนดเป้าหมายเชิงพื้นที่

ในการดำเนินงานที่ผ่านมา กอ.รมน. ได้วิเคราะห์จำแนกพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคงดำเนินการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความเสี่ยงในแต่ละพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านการพัฒนาฯขาดการใช้ข้อมูลการจำแนกพื้นที่ดังกล่าวเพื่อจัดทำแผนงาน โครงการด้านการพัฒนาให้เกื้อกูลต่อการดำเนินงานด้านความมั่นคงในลักษณะของการใช้งานพัฒนาสนับสนุนงานความมั่นคงและ/หรือการดำเนินงานด้านมั่นคงสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพัฒนาอย่างเหมาะสมในแต่ละพื้นที่อย่างที่ควรจะเป็น

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เกิดเหตุความรุนแรงขึ้นตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.๒๕๕๓ ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน และยังคงมีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุความรุนแรงต่อไปอีกในอนาคต ได้ส่งผลกระทบเป็นความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของทั้งประชาชนและภาครัฐเป็นจำนวนมาก และเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ การดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนและการดำเนินโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐในพื้นที่เป็นอย่างมาก ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่จะสร้างความเดือดร้อนต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนและ/หรือการสูญเสียโอกาสในการพัฒนาของพื้นที่แล้ว แต่จะส่งผลกระทบต่อเนื้อ ทำให้พื้นที่ที่มีผลการพัฒนาที่แตกต่างเหลื่อมล้ำกับพื้นที่อื่น ๆ โดยเฉพาะความแตกต่างเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพชีวิตของประชาชนที่จะกลายเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาพื้นที่ในระยะยาว แม้เหตุการณ์ความไม่สงบจะได้รับการแก้ไขจนยุติได้ก็ตาม

ตลอดช่วงเกือบสิบปีที่ผ่านมา ทุกรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกำหนดไว้เป็นนโยบายสำคัญเร่งด่วนพร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมจากงบประมาณที่ได้รับตามปกติ ที่มุ่งจะแก้ไขสถานการณ์ปัญหาความรุนแรงให้เกิดความสงบได้โดยเร็ว แต่จนกระทั่งปัจจุบันสถานการณ์ความไม่สงบก็ยังไม่มิตีท่าว่าจะยุติลงได้ในเร็ววัน ซึ่งจากการศึกษาการแก้ไขความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงที่ผ่านมาของสถาบันต่าง ๆ ได้มีข้อสรุปที่เกี่ยวกับจุดอ่อนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาของภาครัฐที่สอดคล้องกันว่า ปัญหาเอกภาพการทำงานของภาครัฐ ยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับการดำเนินงาน โดยเฉพาะปัญหาด้านการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่การบูรณาการความคิดเพื่อกำหนดโจทย์ในการแก้ไขปัญหาให้ตรงกัน การบูรณาการสรรพกำลังและทรัพยากรที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาให้มีทิศทางที่เป็นเอกภาพและเกิดพลังต่อการแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๓ ที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นต้นมา ทำให้มีกฎหมายที่กำหนดกลไกรับผิดชอบและกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นเป็นการเฉพาะอย่างชัดเจนเพิ่มเติมจากการมีพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ ที่ได้

กำหนดกลไกรับผิดชอบและกระบวนการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไว้ ซึ่งถึงแม้กลไกการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กฎหมาย ๒ ฉบับดังกล่าว จะมีส่วนเชื่อมโยงกันจากการมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานทั้งสองกลไก และมีหัวหน้าส่วนราชการบางหน่วยที่ร่วมเป็นกรรมการในกลไกทั้งสองชุด แต่ในทางปฏิบัติก็ยังไม่สามารถบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เชื่อมโยงและสนับสนุนกันได้อย่างแท้จริง

ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๖ รัฐบาลที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จัดตั้งกลไกอำนวยการระดับชาติ คือ “คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กปต.)” มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ทำหน้าที่เป็นองค์กรอำนวยการระดับชาติที่เป็นการบูรณาการกลไกการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงตาม พ.ร.บ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ และกลไกด้านการพัฒนาตาม พ.ร.บ. การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งกลไก กปต. ได้ทำให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินแผนงานโครงการในการแก้ไขปัญหาสำคัญ ๆ ได้อย่างชัดเจนมากขึ้น เช่น การบูรณาการภารกิจของหน่วยงานทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครองในการรักษาพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดเป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำเป็นจะต้องมีการบูรณาการในทุกขั้นตอนตั้งแต่การจัดทำยุทธศาสตร์ ซึ่งครอบคลุม ตั้งแต่การประเมินสถานการณ์เพื่อกำหนดโจทย์ปัญหา การวิเคราะห์สาเหตุปัญหา การกำหนดเป้าหมายและ แนวทางการแก้ไขปัญหา และการจัดทำแผนงานโครงการให้ตอบสนองต่อสาเหตุของปัญหา ไปจนถึงการนำไปจนถึงการแปลงสู่การปฏิบัติ จึงยังมีประเด็นสำคัญที่เป็นอุปสรรคและควรได้รับการพิจารณาแก้ไข ดังนี้

๑. คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กปต.) มีอำนาจหน้าที่จำกัดเฉพาะการบูรณาการแผนงานโครงการที่กำหนดไว้แล้ว จึงขาดการพิจารณาทบทวนและจัดทำแผนงานโครงการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหา โดยเฉพาะแผนงานโครงการด้านการพัฒนา

๒. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๗ แม้ในภาพรวมจะมีความครอบคลุมประเด็นปัญหาสำคัญที่สอดคล้องกัน แต่ในการกำหนดกลยุทธและแนวทางการแก้ไขปัญหา ยังขาดความเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

๓. การกำหนดเป้าหมายร่วมเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่ง สมช. กอ.รมน. ศอ.บต.และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา แต่เป้าหมายที่กำหนดยังมีลักษณะเป็นกรอบกว้างๆ ขาดความเฉพาะเจาะจง รวมทั้งขาดขอบเขตในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่จะนำไปสู่การจัดทำแผนงานโครงการให้ตอบสนองการบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. การกำหนดพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ โดย กอ.รมน. ได้จำแนกพื้นที่ตามระดับความเสี่ยงด้านความปลอดภัย เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ แต่หน่วยงานด้านการพัฒนา ยังไม่มีการนำข้อมูลการจำแนกพื้นที่ดังกล่าวไปพิจารณาแบ่งพื้นที่รับผิดชอบที่สอดคล้องกับภารกิจของแต่ละฝ่ายเพื่อกำหนดแผนงานโครงการให้สอดคล้องเชื่อมโยงกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงมีข้อเสนอแนะการดำเนินการเพื่อให้เกิดการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดียิ่งขึ้นในช่วงต่อไป ดังนี้

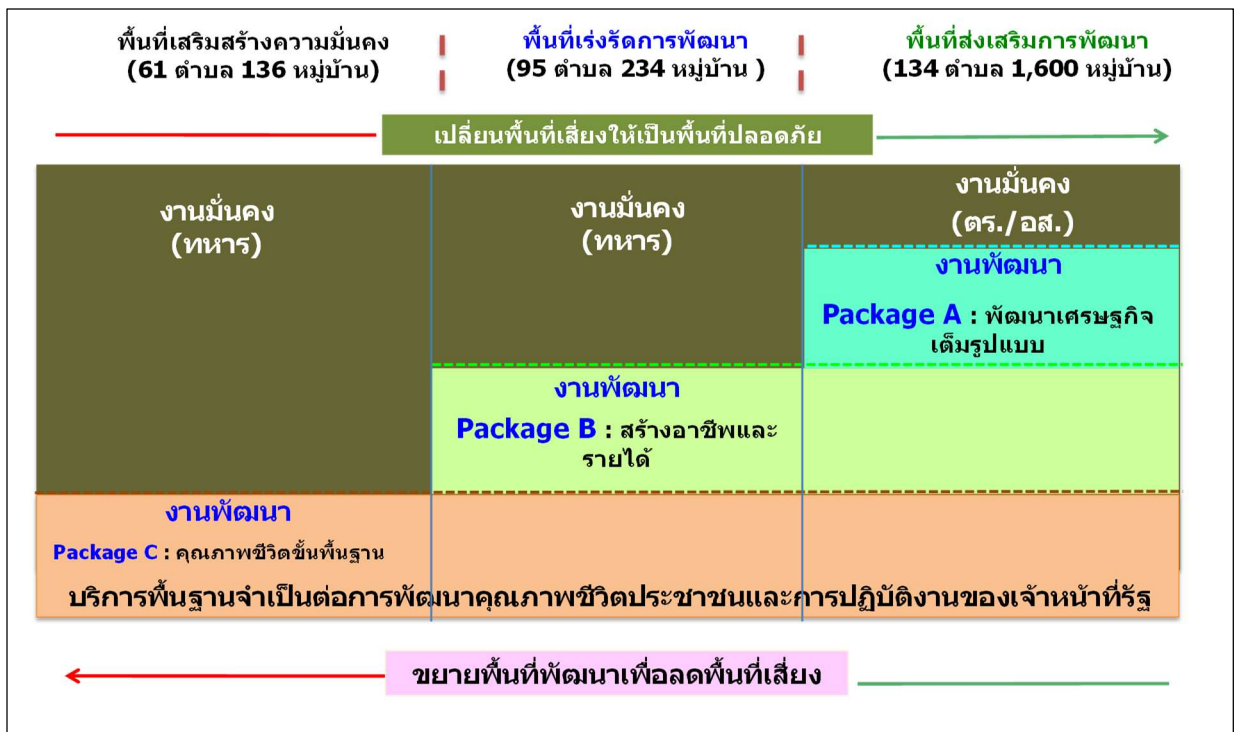
๑. จัดตั้งกลไกการบูรณาการงานด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และงานด้านการพัฒนา เป็นองค์กรระดับชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมีฝ่ายเลขานุการร่วมจาก สมช. กอ.รมน. และ ศอ.บต. (เช่นเดียวกับกลไก กปต.) และให้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมในการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการบูรณาการตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์จนถึงการทำแผนงานโครงการไปสู่ปฏิบัติ

๒. กำหนดกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ขึ้นภายใต้กลไกการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาตามข้อ ๑ โดยฝ่ายเลขานุการร่วมระหว่าง สมช. กอ.รมน. ศอ.บต. ร่วมกับดำเนินการตั้งแต่การประเมินสถานการณ์ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ การกำหนดเป้าหมายและแนวทางแก้ไขปัญหา การกำหนดแผนงานโครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกันของงานด้านความมั่นคง และงานการพัฒนาและเพื่อกลไกการบูรณาการฯ ดังกล่าวข้างต้น พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วก็ให้หน่วยงาน กอ.รมน. และ ศอ.บต. นำยุทธศาสตร์ในส่วนที่รับผิดชอบเสนอขออนุมัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

๓. กำหนดพื้นที่เพื่อแบ่งภารกิจงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนา ตามสถานการณ์ความเสี่ยง เพื่อเป็นข้อมูลในการบูรณาการ ภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยงานด้านการพัฒนาและเพื่อให้หน่วยงานแต่ละด้านจัดทำแผน โครงการให้สอดคล้องเกื้อกูลกัน โดยหน่วยงานด้านความมั่นคงมุ่งจำกัดพื้นที่เสี่ยงและเปลี่ยนพื้นที่เสี่ยงให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ในขณะที่หน่วยงานพัฒนาเร่งพัฒนาพื้นที่ปลอดภัยให้ได้รับผลจากการพัฒนาอย่างเต็มที่และขยายผลการพัฒนาสู่พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำ เพื่อเปลี่ยนให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยที่มีผลเป็นการลดพื้นที่เสี่ยง

นอกจากนั้นการจำแนกพื้นที่เพื่อบูรณาการภารกิจของหน่วยงานยังช่วยให้สามารถดำเนินโครงการพัฒนาได้ทุกพื้นที่ โดยหากเป็นพื้นที่เสี่ยงก็ให้หน่วยทหารเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมหรือ หน่วยทหารจัดทำแผนพัฒนาความปลอดภัยสนับสนุนการขับเคลื่อน โครงการพัฒนาที่จำเป็นของภาครัฐซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนได้รับผลจากโครงการพัฒนาของรัฐอย่างทั่วถึงและในทุกกลุ่มคนและพื้นที่ การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาให้เกิดพลังต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างแท้จริง

แผนภาพที่ ๕-๑ การบูรณาการภารกิจด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา

๔. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

(๑) ควรมีการปรับปรุงระบบข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในการป้องกันปัญหาสำคัญเช่น ด้านอาชีพและรายได้ของประชาชน ด้านการศึกษา ด้านคุณภาพชีวิต เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

(๒) ควรจัดให้มีระบบและกลไกในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้หลักการ Plan-Do-Check-Act (PDCA) เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บรรณานุกรม

- กมล กมลตระกูล. (๒๕๕๐). แนวทางการสร้างสันติภาพใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ในมุมมองของผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ.
- กระทรวงศึกษาธิการ สำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้. (๒๕๕๒). การประเมินโครงการพัฒนาการเรียนการสอนอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ สำนักพัฒนาการศึกษาเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้.
- กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร. ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙". (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.isocthai.go.th/yut-ta-saat_isoc_year55-59/yut-ta-saat_isoc_year55-59.pdf
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับศูนย์วิจัยนโยบายและการบริหารวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. (๒๕๕๔). รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์โครงการวางระบบบริหารจัดการติดตามประเมินผลแผนการพัฒนาพื้นที่พิเศษ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับสถาบันสิ่งแวดลอมไทย. (๒๕๕๑). รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำดัชนีชี้วัดการติดตามประเมินผลในระดับยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการรัฐมนตรีพัฒนาพื้นที่พิเศษ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้. (๒๕๕๒). แผนการพัฒนาพื้นที่พิเศษ ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ปี ๒๕๕๒-๒๕๕๕ มติคณะรัฐมนตรี ๓ เมษายน ๒๕๕๒. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเอเชียศึกษา ศูนย์มุสลิมศึกษา. (๒๕๕๐). ศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการจัดการปัญหาชนกลุ่มน้อยของประเทศมุสลิมในเอเชีย ศึกษากรณี: มาเลเซีย อินโดนีเซีย และตุรกี. สรุปรายงานวิจัยปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของโลกมุสลิม และโอกาสของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเอเชียศึกษา ศูนย์มุสลิมศึกษา.
- ชัยสิทธิ์ เถлимมีประเสริฐ. (๒๕๔๖). การจัดการเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : วีระฟิล์มและไอทีเก็ท.

- “พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑”, ราชกิจจานุเบกษา.
เล่มที่ ๑๒๕, ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑, หน้า ๓๓-๔๔.
- “พระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓”, ราชกิจจานุเบกษา.
เล่มที่ ๑๒๗, ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๓, หน้า ๑-๑๖.
- “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน (ฉบับที่ ๘)
พ.ศ. ๒๕๕๓”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ ๑๐๘, ๒๑ สิงหาคม ๒๕๓๔, หน้า ๑-๔.
- มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. การศึกษารูปแบบตัวชี้วัดที่สามารถเชื่อมโยงผลผลิต
ผลลัพธ์ และยุทธศาสตร์การรักษาความมั่นคงและส่งเสริมธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ :
สำนักงานประมาณ, ๒๕๕๑.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ คณะรัฐศาสตร์ วิทยาเขตปัตตานี. โครงการติดตามประเมินผลการ
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), ๒๕๕๒.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. ทฤษฎีการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ ๖). กรุงเทพฯ : สามลดา, ๒๕๕๐.
_____. การพัฒนาทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกัน
ราชอาณาจักรไทย ๒๕๔๕-๒๕๔๖. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ประชาชนระดับตำบลจังหวัดชายแดนภาคใต้. ยะลา : ศูนย์อำนวยการบริหาร
จังหวัดชายแดนภาคใต้, ๒๕๕๐.
- ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. “ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :
www.prd.go.th/download/article/article_20140307150853.pdf
- สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ สถาบันวิจัยทางยุทธศาสตร์. (๒๕๕๐). รายงานผลการวิจัยเรื่อง
การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ก่อให้เกิดความแตกต่างของการก่อความไม่สงบในพื้นที่
๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. รายงานผลการสอบสวนและศึกษาสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ของคณะกรรมการวิสามัญเพื่อสอบสวนและศึกษาสถานการณ์
ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ : รัฐสภา, ๒๕๕๑.
- สุพจน์ ทรายแก้ว. (๒๕๔๕). การจัดการภาครัฐแนวใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). พระนครศรีอยุธยา:
เทียนวัฒนา.

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ. “นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก :

www.deesouthwatch.org/site/default/files/nsc_deesouthpolicy12-14.pdf

ประวัติย่อผู้วิจัย

- ชื่อ นายประพันธ์ มุสิกพันธ์
- วัน เดือน ปีเกิด ๒๒ ตุลาคม ๒๕๐๕
- การศึกษา
- ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปี ๒๕๓๑
 - ปริญญาโทวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การจัดการทรัพยากร)
มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ปี ๒๕๔๐
 - ปริญญาโท MPS.FNP. (Master of Professional Study on Food and Nutrition Planning) University of the Philippines, Los Banos, Philippines
ปี ๒๕๔๔
- ประวัติการฝึกอบรม (ที่สำคัญ)
- Cert. In Regional Planning. Hokkaido, Japan ปี ๒๕๔๒
 - Cert. In Conflict Management and Community Development, Indonesia
ปี ๒๕๕๔
 - หลักสูตรนักบริหารระดับสูง (นบส.) รุ่น ๗๕ ปี ๒๕๕๕
- ประวัติการทำงาน
- ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคใต้ สศช. (สงขลา)
ปี ๒๕๔๘ – ๒๕๕๖
 - ผู้อำนวยการสำนักประสานนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
ศอ.บต. จ.ยะลา ปี ๒๕๕๐ – ๒๕๕๑
 - ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)
ปี ๒๕๕๑ – ๒๕๕๓
- ตำแหน่งปัจจุบัน ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา ยุทธศาสตร์

เรื่อง การศึกษาการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาในการแก้ไข
ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัย นายประพันธ์ มุสิกพันธ์ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๖

ตำแหน่ง ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษทางสังคมและวัฒนธรรมแตกต่างจากพื้นที่
ส่วนอื่นของประเทศ เนื่องจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๙๕ นับถือศาสนาอิสลาม
และนิยมใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน ส่วนที่เหลืออีกประมาณร้อยละ ๒๔ เป็นผู้นับถือศาสนา
พุทธอาศัยอยู่อย่างกระจัดกระจายทั้งในเขตเมืองและพื้นที่ชนบท จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงมีลักษณะทาง
สังคมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะและมีประวัติศาสตร์ของตนเอง

สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ เป็นต้นมา ส่งผล
ให้เกิดความเสียหายทั้งชีวิตและทรัพย์สินอันมิสามารถประเมินค่าได้ ทั้งยังก่อให้เกิดความหวาดระแวง
ระหว่างประชาชนต่อรัฐ รวมทั้งความหวาดระแวงระหว่างประชาชนต่อประชาชน เหตุการณ์ความรุนแรงที่
เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของประชาชนทั่วไป และมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อ
ระบบเศรษฐกิจของพื้นที่โดยเฉพาะใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
ทำให้เกิดภาวะการผลิตหดตัวเนื่องจากประชาชนไม่สามารถประกอบอาชีพได้ตามปกติ ผู้ประกอบการต้อง
เลิกหรือหยุดดำเนินกิจการเพราะขาดความมั่นใจในความปลอดภัย เกิดปัญหาการว่างงานสูง ซึ่งซ้ำเติม
ปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่ และทำให้ประชาชนลดความเชื่อมั่นในอำนาจรัฐ ปัญหาจังหวัด
ชายแดนภาคใต้จึงเป็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อน ซับซ้อนและเชื่อมโยงหลายมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม
การศึกษา วัฒนธรรม และความมั่นคง การแก้ไขปัญหาจึงจะต้องดำเนินการควบคู่กันไปอย่างประสาน
สอดคล้อง เกื้อหนุนและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องกับการยุติเหตุการณ์ความ
รุนแรงเพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และด้านการพัฒนา ที่เกี่ยวข้องกับการ
ฟื้นฟูเศรษฐกิจ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนเพื่อเสริมสร้างความสุขสงบอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ทุกรัฐบาลในช่วงที่ผ่านมาได้มีความพยายามแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดการบูร
ณาการของงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนามาโดยตลอด แต่ในสภาพความเป็นจริงก็ยังไม่เกิด

การบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาแนวทางการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นเครื่องมือในการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาวิเคราะห์กลไกและกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนา ในประเด็นของการประสานเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

๒. เพื่อเสนอแนะแนวทางการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

๑. เน้นการวิจัยเฉพาะกลไก กระบวนการและเครื่องมือในการกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ทั้งด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนา

๒. ในส่วนของการเสนอแนวทางการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาจะเป็นเพียงการเสนอแนวคิดและหลักการกว้างๆ โดยไม่พิจารณาลึกในรายละเอียดของการกำหนดแผนงานโครงการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) โดยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลทหุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ ที่ได้จากการค้นคว้า รวบรวมเอกสารนโยบายรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรี นโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงาน โครงการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ จากสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค ๔ (กอ.รมน.ภาค ๔) และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) รวมทั้งการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจาก สมช. กอ.รมน. กอ.รมน.ภาค ๔ ศอ.บต.

ผลการวิจัย

กลไกและกระบวนการในการกำหนดยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ในการบริหารการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ ในสมัยรัฐบาลของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ดำเนินการผ่านกลไกที่สำคัญ ประกอบด้วย

๑. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเป็นส่วนราชการรูปแบบเฉพาะภายใต้การบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีตาม พรบ. การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ (มาตรา ๕) โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็น ผอ. รมน. ผู้บัญชาการทหารบก (ผบ. ทบ.) เป็นรอง ผอ. รมน. และเสนาธิการทหารกองทัพบก (เสธ. ทบ.) เป็นเลขาธิการ กอ.รมน. เพื่อทำหน้าที่หลัก ในการเสนอแผนและแนวทางในการปฏิบัติงานให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติตามแผนและแนวทางนั้น

๒. คณะกรรมการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กพต.) ซึ่งจัดตั้งขึ้นตาม พรบ. การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ (มาตรา ๖) ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าส่วนราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เลขาธิการ กอ.รมน. ผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้แทนภาคประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ร่วมเป็นคณะกรรมการ และมีเลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่หลักในการพิจารณาให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และการจัดตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓. คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กปต.) ซึ่งรัฐบาลได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่งตั้งขึ้นเป็นองค์กรอำนวยการระดับชาติ โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีฝ่ายเลขานุการที่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง สมช. กับ กอ. และ ศอ.บต. ทำหน้าที่ในการสั่งการ อำนวยการ กำกับ ติดตาม การขับเคลื่อนให้เกิดเอกภาพและบูรณาการในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

แต่อย่างไรก็ตามการกำหนดอำนาจหน้าที่ของกลไก กปต. ยังขาดอำนาจหน้าที่สำคัญในการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนงาน/โครงการด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนาไว้ด้วย เนื่องจากการบูรณาการในระดับยุทธศาสตร์ที่จะต้องเริ่มดำเนินงานร่วมกันตั้งแต่การประเมินสถานการณ์ปัญหา การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาและสาเหตุ การกำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์การแก้ไขปัญหา ตลอดจนการจัดทำแผนงาน โครงการที่จะต้องสอดคล้องเชื่อมโยงและสนับสนุนซึ่งกันและกันทั้งสองด้าน ดังนั้น กลไก กปต. จึงทำหน้าที่เพียงการพิจารณาแผนงาน โครงการที่กำหนดไว้แล้วไม่ให้ความซ้ำซ้อนกันและ/หรือให้มีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกันในขั้นการปฏิบัติ การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงยังขาดกลไกที่ทำหน้าที่บูรณาการด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาได้อย่างแท้จริง

ความสอดคล้องของยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนา

การกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของ กอ.รมน. ๖ ด้าน และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา

ของ ศอ.บต. ๕ ด้าน หากพิจารณาในภาพรวมของประเด็นยุทธศาสตร์ พบว่ายุทธศาสตร์ทั้งสองด้านมีความ
ครอบคลุมประเด็นที่สอดคล้องกัน ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง	ประเด็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา
๑. การเสริมสร้างความเข้าใจ	๘. การสื่อสารสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ๕. การเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ
๒. การพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์	๔. การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ภาษา ศิลปะ พหุวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ๖. การเสริมสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มประสิทธิภาพ ในการพัฒนาเศรษฐกิจ ๗. การพัฒนาสังคม คุณภาพชีวิต การท่องเที่ยว.....
๓. การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน	๒. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ชุมชน ในการร่วมสร้างสันติสุข
๔. การดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน	๕. การเพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ การคุ้มครองและส่งเสริมมนุษยชน
๕. การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๒. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้าน ชุมชน ในการร่วมสร้างสันติสุข
๖. การมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน	๑. การพัฒนาการบริหารด้านการมีส่วนร่วมและ บูรณาการการแก้ไขปัญหาพื้นที่พิเศษ ๓. การสร้างพื้นที่และสภาพแวดล้อมเพื่อแสวงหา ทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี

หมายเหตุ ๑ ๒ ๓คือ ลำดับประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละด้าน

หากพิจารณาในรายละเอียด พบว่ายุทธศาสตร์ทั้งสองด้านยังไม่สะท้อนถึงทิศทางและวิธีการ
แก้ไขปัญหาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกันในประเด็นยุทธศาสตร์เดียวกัน

การกำหนดเป้าหมายการแก้ไขปัญหา

ประเด็นปัญหา(Issues) และเป้าหมาย

การกำหนดประเด็นปัญหาและเป้าหมายการแก้ไขยังมีลักษณะเป็นกรอบกว้างๆ ขาดความ
เฉพาะเจาะจง รวมทั้งขาดขอบเขตในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพที่จะนำไปสู่การจัดทำแผนงาน โครงการให้
ตอบสนองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด โดย สมช. กอ.รมน. และ ศอ.บต. ได้
ร่วมกันกำหนดเป้าหมายร่วมของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและยุทธศาสตร์ด้านการ
พัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๗ รวมจำนวน ๒๕ เป้าหมาย เช่น.....

(๕) ประชาชนมีความเข้าใจสถานการณ์ที่เป็นจริงในพื้นที่ผ่านเวทีการสื่อสารที่ส่งเสริมการพูดคุยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (๑๐) จำนวนกลุ่มเป้าหมายมีองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวทางและทักษะการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีด้วยวิธีต่างๆ เช่น การจัดอบรมหลักสูตร หรือการสัมมนาเพิ่มมากขึ้น และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย (๑๑) การลงทุนทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มั่นคง สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ วิถีชีวิต ตรงกับความต้องการของประชาชน และมีผลต่อการสร้างอาชีพ และการกระจายรายได้ที่ทั่วถึงให้กับประชาชน ส่งผลให้อัตราการว่างงานในระดับหมู่บ้านลดลงอย่างต่อเนื่อง (๑๒) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ เทคโนโลยี ศักยภาพแรงงาน ทั้งต้นน้ำ ปลายน้ำ ครอบคลุมทั้งพื้นที่ในประเทศ และรอยต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน (๑๓) สถาบันการศึกษาของรัฐบาลและเอกชนได้รับการพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรการศึกษาและครูทั้งสายสามัญและศาสนาอย่างครบถ้วน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษามีคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานกลางของประเทศ

พื้นที่เป้าหมาย

กอ.รมน. ได้วิเคราะห์จำแนกพื้นที่เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านความมั่นคงดำเนินการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ความเสี่ยงในแต่ละพื้นที่ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน แต่ก็ยังขาดการใช้ข้อมูลดังกล่าวในการจัดแบ่งภารกิจงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในลักษณะของการใช้งานพัฒนาสนับสนุนงานความมั่นคงและ/หรือการดำเนินงานด้านมั่นคงสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพัฒนาอย่างเหมาะสมในแต่ละพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

๑. จัดตั้งกลไกการบูรณาการงานด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ และงานด้านการพัฒนาให้มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมในการบูรณาการยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะทำให้การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการบูรณาการตั้งแต่ระดับการจัดทำยุทธศาสตร์จนถึงการนำแผนงาน โครงการ ไปสู่ปฏิบัติ

๒. กำหนดกระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นภายใต้กลไกการบูรณาการงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนาตามข้อ ๒.๑ โดยฝ่ายเลขานุการร่วมระหว่าง สมช. กอ.รมน. สอ.บต. ร่วมกับดำเนินการตั้งแต่การประเมินสถานการณ์ปัญหา การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ การกำหนดเป้าหมายและแนวทางแก้ไขปัญหา การกำหนดแผนงานโครงการ เสนอต่อกลไกการบูรณาการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วจึงให้หน่วยงาน กอ.รมน. และ สอ.บต. นำยุทธศาสตร์ในส่วนที่รับผิดชอบ เสนอขออนุมัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

๓. กำหนดพื้นที่เพื่อแบ่งภารกิจงานด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนา ตามสถานการณ์ ความเสี่ยง เพื่อบูรณาการ ภารกิจของหน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยงานด้านการพัฒนาให้หน่วยงาน แต่ละด้านจัดทำแผนโครงการให้สอดคล้องเกื้อกูลกัน นอกจากนั้นการจำแนกพื้นที่ยังช่วยให้สามารถจำแนก งานการพัฒนาที่ควรให้หน่วยทหารเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เสี่ยง และ/ หรือ หน่วยทหารจัดทำแผน รักษาความปลอดภัยสนับสนุนการขับเคลื่อนโครงการพัฒนาซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนได้รับผลจากโครงการ พัฒนาของรัฐอย่างทั่วถึง

๔. ควรมีการปรับปรุงระบบข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชายแดน ภาคใต้ให้ครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัย เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะใน การแก้ไขปัญหาสำคัญเช่น ด้านอาชีพและรายได้ของประชาชน ด้านการศึกษา ด้านคุณภาพชีวิต เป็นต้น เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

๕. ควรจัดให้มีระบบและกลไกในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การ แก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้หลักการ Plan-Do-Check-Act (PDCA) เป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล